

L N B

L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

LNB PRESES APSKATS
12-05-2023

Sagatavoja:
INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

Grāmatas lasa apmēram puse

Iedzīvotāju lasīšanas paradumi ir proporcionāli kultūras līmenim iedzīvotāju savstarpējā saskarsmē. Šajā sakarā pie diezgan nepatīkamām atskārsmēm var vedināt nule kā dienasgaismu ieraudzījusī Centrālās statistikas pārvaldes informācija par iedzīvotāju lasīšanas paradumiem pagājušajā gadā. Saskaņā ar to pērn gad veiktās aptaujas laikā puse jeb 50,3% atzinuši, ka pēdējo 12 mēnešu laikā lasījuši grāmatas. Te gan jāpiebilst, ka līdzās ierastajam grāmatu formātam runa ir arī par audiogrāmatām un e-grāmatām. Visvairāk grāmatu lasītāju ir starp sievietēm, jaunie-

šiem vecumā no 16 līdz 24 gadiem un iedzīvotājiem ar augstāko izglītību. Apmēram ceturtā daļa jeb 25,9% aptaujāto iedzīvotāju atzinuši, ka grāmatas viņus neinteresē. Šādu atbildi snieguši 38,1% aptaujāto vīriešu un 16,4% sieviešu. Vienlaikus no pētījuma izriet: jo augstāks izglītības līmenis, jo lielāks grāmatu patēriņš. Starp iedzīvotājiem ar augstāko izglītību grāmatas pērn lasīja 70,4%, ar vidējo izglītību – 42,6% un ar pamatzglītību – 33,7% iedzīvotāju. Tāpat aptaujas rezultātos redzams, ka vairāk grāmatas lasa turigākie iedzīvotāji.●

Diena

Avots: Diena

Datums: 02-05-2023

AKTUĀLI

Noskaidroti LALIGABA laureāti

Atjaunotajā Rīgas Cirkā ēkā ar devizī "LALIGABA cirkūlē" pliektdien, 28. aprīlī, notika "Latvijas Literatūras gada balvas 2023" (LALIGABA) pasniegšanas ceremonija, kurā laikā tika noskaidroti laureāti 2022. gada izdoto grāmatu viidū, svelkti Mūža balvas un speciālbalvu ieguvēji.

LALIGABA ir gada nozīmīgākais notikums literatūras nozarē Latvijā, kas nodrošina literāro darbu profesionālu izvērtējumu un atzinības izteikšanai autoriem par gada izcilākajiem darbiem.

Latvijas Literatūras gada balvas ekspertu komisijas noslēguma balsojumā par LALIGABA ieguveju kā "Labākais dzejas darbs" atzīts Ivara Steinberga dzejas krājums "Jaunība", kas nācis klajā apgāda "Neputns".

LETA FOTO

Režisore Una Rozenbauma pasniedz Latvijas Literatūras gada balvu "Labākā dzejas autordarba" autoram - dzejniekam un literatūrkritiķim Ivaram Steinbergam.

Kā "Labākais prozas darbs" balvu saņēma Oskara Zebra romāns "Mežakaljā", kurā izdevusi "Dienas grāmatu".

Nomināciju "Labākais atzrejojums latviešu valodā" balvu ieguva Jana Vērdi-

na par Paula Cēlana krājuma "Melnās pārslas" atzrejumu no vācu valodas ("Neputns"). Savukārt par labāko prozas tulkojumu atzīts Dačes Meijeres no lietuviešu valodas tulkojis Donalds Kajoka romāns "Ezers un citas

to pavadošās personas" (izdevusi Latvijas Rakstnieku savienība).

Kā "Labākais originālliteratūras darbs bērniem" balvu saņēma Toms Deimonds Barvičs par darbu "Zaļa Dzīle" ("Dienas Grāmata"). Šī balva šogad pirmo reizi pasniegta sadarbibā ar Jelgavas tipogrāfiju.

Balvu klāsts šogad papildināts ar nomināciju "Spilgtākā debīja" balvu saņēmu Tomijs Demonds Barvičs par darbu "Zaļa Dzīle" ("Dienas Grāmata"). Šī balva šogad pirmo reizi pasniegta sadarbibā ar Jelgavas tipogrāfiju.

Balvu klāsts šogad papildināts ar nomināciju "Spilgtākais darbs literatūrzinātnē". Par tādu atzītu Benedikta Kalnača "Pāversiens. Rūdolfs Blaumanis latviešu un Eiropas literatūrā", ko izdevi Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts.

Ekspertu komisija lēmusi šogad piešķirt speciālbalvu Ievai Lešinskai par apgādu "Neputns" izdotajiem Eduarda Veidenbauma atdzējumiem angļu valodā.

Koroševskis par darbu "Lieļais noliedzejs" ("Dienas grāmata").

Laureātiem tika pasniegtas LALIGABA lampas, kā arī piešķirtas naudas balvas.

LALIGABA ekspertu komisija līdzās tās priekšsēdētājai, dzejnieciem un tulkojāi Ingmārai Balodei darbojās kultūras žurnāliste Anda Būseviča, dzejnieks un rakstnieks Andris Akmentiņš, tulkojās Dens Dimiņš, rakstniece un publiciste Ilze Janone, dzejniece un ilustratore Lotte Vilma Vitīņa un literatūrzinātnieks Ojārs Lāms.

Balvu organizē Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Starptautiskā Rakstnieku un tulkojāu māja un Latvijas Rakstnieku savienība, atbalsta Latvijas Republikas Kultūras ministrija un Jelgavas tipogrāfija.

ANITA BORMANE

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 03-05-2023

Skaļās lasīšanas reģionālo čempioni žūrija izvēlas vienbalsīgi

Piektdien Limbažu Galvenajā bibliotēkā (LGB) norisinājās Skaļās lasīšanas sacensību reģionālais fināls, kurā par čempiona titulu, lasot dažādu autoru darbu fragmentus, cīnījās 11 pieekļasnieku no vairākām novada skolām. Žūrija – LGB galvenā bibliogrāfe Elva Toriņeca, Bērnu literatūras centra (BLC) vadītāja Liāna Podziņa, mūzikē, ziedu veikala *Bunte* saimniece Lūcija Sičevska un raksta autore – vienbalsīgi lēma, ka konkursa nacionālajā finālā, kas rudenī norisināsies Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, Limbažu novadu pārstāvēs Umurgas pamatskolas skolniece Elza Zandersone.

Grāmatu *Vafeju sirdis* un tās fragmentu, ko vērtētājas atzina par originālu izvēli, reģionālajai čempionei palīdzēja izraudzīties skolas bibliotēkas vadītāja Inta Kirmuša, bet sagatavoties konkursam – latviešu valodas un literatūras skolotāja Irita Pūpola. Viņa pārliecināja arī ar labu diktiju un dažādību intonācijās. – *Es varētu noklausīties visu grāmatu*, – sacīja L. Sičevska.

Skaļās lasīšanas sacensību reģionālajā finālā Limbažos uzvarētāja diplomu piešķīra Umurgas pamatskolas pieekļasniecei Elzai Zandersonei (centrā). Un pateicība visiem pārējiem pozitīvā lasītprieka pasākuma dalībniekiem!

Sacensību reģionālā kuratore, LGB BLC pārstāvē Kristīne Ķilpe pastāstīja, ka pozitīvais lasītprieka pasākums aizgūts no Nīderlandes un Latvijā norisinās jau sesto gadu. Viņa pateicās visiem reģionālajiem finālistiem un arī atzina, ka visu dalībnieku izvēlēto grāmatu fragmentus labprāt turpinātu klausīties vēl, ne tikai konkursā atvēlētās trīs minūtes. – *Galvenais, ka mums*

nebija jāstrīdas. Tātad virziens ir pareizs, – smaidot piebilda L. Podziņa. Viņa ir gandarīta, ka bibliotēkās un skolās interese par šo pasākumu ir liela, arī pašiem skolēniem tas ir liels notikums. Savukārt pasākuma noslēgumā kuratore K. Ķilpe lasītājiem vēlēja piedalīties arī citos konkursos un vienmēr atrast laiku grāmatai.

Ievas OZOLAS teksts un foto

Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības sākušās

SARMĪTE ZANDERE,
BAUSKAS BĒRNU BIBLIOTĒKAS
VADĪTĀJA

Bauskas novada bibliotēkās un skolās ir sākušās Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības, kas katru gadu tiek organizētas, lai pilnveidotu bērnu prasmes izvēlēties piemērotu un interesantu literatūru skaļai lasīšanai un sekmētu viņu interesi par lasīšanu un grāmatām, kā arī saliedētu bērnus kopīgām lasīšanas aktivitātēm.

Bauskas bērnu bibliotēkā pulcējās Bauskas apvienības skolu 5. klašu audzēkņi, kuri sacentās, lai iegūtu ielūgumus uz Bauskas novada finālu, kas notiks 10. maijā plkst. 11 Bauskas kultūras centrā.

Bauskas Valsts ģimnāzijas bibliotekāre Dace Šķirpo palīdzēja sagatavoties Amēlijai Kanaškei, Robertai Dreimanai un Amēlijai Leonovai, Gailišu bibliotēkas bibliotekāre Ilga Pētersone sadarbojās ar Eniju Mežsargu. Savukārt Jānim Mārcim Grinvaldam, Robertam Bernhardam un Elvai Zupei palīdzēja Codes bibliotēkas bibliotekāre Antra Gēvele. Laba sadarbība izveidojusies Bauskas pamatskolas bibliotekārei Ingai Briedei ar skolotāju Guntu Spuri, sagatavojojot sa-

FOTO NO BAUSKAS BĒRNU BIBLIOTĒKAS ALBUMA.

censībām Nikolu Bulu un Agati Tilleri, kā arī Ozolaines bibliotēkas bibliotekārei Zaigai Stankevičai ar skolotāju Diānu Gabranovu, strādājot ar piektklasniekiem Lauri Vilimu un Artūru Petrovski. Vecsaules pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja Sarma Kukute sagatavoja trīs brašus puišus – Niku Borenkovu, Krišjāni Ķeniņu un Sandri Vecvagaru, savukārt Bauskas 2. vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolo-

tāja Gita Graudiņa palīdzēja Sabrina Neikai un Laurai Janušauskai. Paldies jaukajām bibliotekārēm un skolotājām par ieguldīto darbu!

Atrast pareizo grāmatu un ievādā iepazīstināt ar sevi, kā arī pastāstīt par pašu grāmatu – tas nav tik viegli paveicams. Lai fragments lasītājiem būtu saprotams, ļoti īsi jāpastāsta, kas ir noticis līdz vietai, no kurās dalībnieks sāk lasīt, un tas viss ir jāizdara trīs minūšu laikā. Vislabākā ir tā uzstāšanās, pēc kuras ir vēlēšanās paņemt šo grāmatu un sākt lasīt. Bērni ar šo uzdevumu lieliski tika galā un žūrijai – Ingai Borkovskai, Vairai Dundurei un Gunai Blūmanei – bija diezgan grūts uzdevums izvērtēt bērnu sniegumu.

Tieši pēc nedēļas, 10. maijā, kopā ar Iecavas, Vecumnieku un Rundāles apvienību 5. klašu skaļājiem lasītājiem Bauskas apvienību pārstāvēs Amēlija Kanaške un Roberta Dreimane no Bauskas Valsts ģimnāzijas, Sabrina Neika no Bauskas 2. vidusskolas, Nikola Bula un Agate Tillere no Bauskas pamatskolas, Elza Zuze, Roberts Bernhards un Jānis Mārcis Grinvalds no Codes pamatskolas, Sandris Vecvagars un Artūrs Petrovskis no Vecsaules pamatskolas. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 03-05-2023

Bārbeles bibliotēka saved iedzīvotājus kopā ar personībām

♦ **Pagasta bibliotēka** svinēs 100 gadu jubileju; veikts pamatīgs novadpētniecības darbs, rikotas tīkšanās ar sabiedrībā novērtētiem cilvēkiem – šajā reizē aicināta Eiropas Parlamenta deputāte un rakstniece Sandra Kalniete

Bārbeles pagasta bibliotēka
26. maijā atzīmē 100. gadsārtu,
informē Brigitga Krauze, bibliotēkas vadītāja.

SANDRA DANOSA

Laika gaitā vietējo iedzīvotāju labā daudz paveikts: pagājušajā mēnesī pēc Bārbeles pagasta bibliotekas vadītājas Brigitgas Krauzes ielguma Bārbelē viesojās Eiropas Parlamenta deputāte un rakstniece Sandra Kalniete. «Mūsu bibliotekas misja ir savest cilvēkus kopā ar personībām. Bārbēlē aicināti gan rakstnieki, gan mākslinieki, gan politiķi. Katru gadu ir vismaz pāris šādas tīkšanās. Uzskatu, ka cilvēkiem ir nepieciešams paplašināt savu redzesloku, kaut jauno dzīrdēt, nevis «urķķē» citam uz citu un gausties par to, cik Latvijā ir slikti. Negativisms tik beidz vēselību kopā. Mums ir dota iespēja izvēlēties savus pārstāvus Saeimā, taču lielakoties jādzīvina kritisko domāšanu un atmetusi un aklī tie solījumiem, kuriem nav seguma,» teic B. Krauze.

Iepriecina tīkšanās ar lasītājiem
Viņa atklāja, ka primāri bija ieceļiņi ar S. Kalnieti runāt par literārā darba tāpānu, bet, zinot viesīšas daudzpusīgo personību, ieplanoši sarunu par dažadiem aktuāliem tematiem. P. Krauze pastāstīja, ka vižtie saskanotājai pagājušā gada oktobrī, izvēlētais laiks piesakotis Eiropas parlamenta deputātes darba grafikam. «Loti pie iepriecījumies, ka Sandra Kalniete savas lielas aizņemtbās dēļ neatsaucīgi ielgumām par savu izbrīvētu, politisko pieredzi, sarakstītājam grāmatām un arī vaspriekšiem,» norāda B. Krauze.

Viņa precīzē, ka uz tīkšanos ar S. Kalnieti bārbeles tautas nāma bija samākuši vairāk nekā 40 Bauskas novada iedzīvotāji. Visi interešēti klausījās vieses stāstos par darbu pie grāmatām, par Latvijas Atmodas laiku, par Liktendārzu. S. Kalniete ir viena no Liktendārza aktivitākajām veidotājiem, viena no bezpejlās sabiedriskās organizācijas «Kokneses fonds» dibinātājām, bet kopš 2019. gada – fonda padomes priekšsēdētāja.

S. Kalniete «Bauskas Dzīvei» atklāja, ka viņu iepriecina šādas tīkšanās ar lasītājiem. «Tās ir tādas sarunas, kurās ar audīmu, kas lasījuši manu grāmatu, varam pārrūnāt interesējošo, un es varu saprast, kā mans literārais darbs ir uzzņemts. Es ne auditorijas uzzinu, vai ir patīcis viss neapdzīvīt, jo paši, iespējams, ir citi akcenti. Pēc kārtējo reakcijas Bārbele vareja no prast, ka manu grāmatu saturis nav svešs,» stāsta S. Kalniete.

TIKŠANĀS DALĪBNIEKI Sandra Kalniete pasniedza ziedus.

PUBLICITĀTES FOTO.

SANDRA KALNIEITE iepriekšējā reizē Bārbelē viesojusies, kad Latvijas Tautas frontei atzīmēja 20 gadu jubileju – 2008. gadā. Brigitga Krauze (attēlā pa labi) daudzus toreiz aicinājusi uz Bārbeli, jo seit dibināta pirmā Latvijas Tautas frontes grupa. Atmodas gados Sandra Kalniete bija Tautas frontes valdes priekšsēdētāja vieniece.

skaidri paužusi. Pašlaik visiem ir joti jāpiedomā, lai Ukrainas gaidāmās pavasara/vasaras uzbrukums izdotos, jo tas noteikti kara talāko gaitu. Izšķirīgi kara epizode parādisi, vali Ukrainai izlošies atspiest krievu karaspēku atpakaļ, ja ne līdz Ukrainas, tad vismaz līdz 24. februāra robežam.

«Martā pašai klātētot kara plūstījā zemē, varēja specīgi just ukrainu lielo apņēmību nepadoties un iztīri savu valsti no Krievijas okupācijas karaspēka, kā arī lieku gatavību un izpriku, ka tas prasis milzīgu spēku satricinājumu un cilveku upurus. Tas arī ir tas vis-aizkustinošākais, bet nav jau cītas izjejas. Sledzot kaut kādu pamieru, nozīmētu uz laiku atlīkt karadarbību un dot iespēju Krievijai atrast risinājumu, lai varetu apgādāt savu armiju, jo pretiniekam pašlaik trūkst ieroču.

No Krievijas puses piekopīta «kodolieroču žvadzināšana» ir

papēriens, kā biebet pasauli, bet ielikdienestu ziņās, kurās ir plaši pieejamas dažādos ārvastu izdevumi, ir joti skaidri vēstīts, ka pašlaik nekā vairāk par retoriku nav, jo nekādas darbības, kas liecinātu, ka tiktu aktivitātēs koldolraketēs bāzēs, nav novērotas,» stāsta S. Kalniete.

Vīgasprāt, Latvija drošībai jāvelta vislelākā uzmanība, jo tas ir mūsu valsts pamatu pamats, lai kopā ar sabiedrotajiem varētu nosargāt savu neatkarību.

«Labī, ka NATO ir sapratuši, ka vecais koncepts, ka valstī trīs dienas jāmāk noturēties, ir apļams. Mēs jau redzējam Ukrainā, cik ātri un cik tālu var aiziet, taču Ukraina ir milzīga, bet Latvija ir maza. Mums dažas dienas nedrēs, mums ir nepieciešamas stacionētas sabiedroto daļas uz vietas, lai mēs tūlt spētu stāties preti, ja tāda agresija notiek,» pauž S. Kalniete. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 12-05-2023

Bibliotēka ir valā visu laiku

ILZE BIČEVSKA

Jēkabpils novada Galvenā bibliotēka (JNGB) nākamā svītīs simts gadu jubileju. Bibliotekāri lūkojas vēstures dokumentos, kas stāsta par to, un domā par šo nākamā gada svarīgo notikumu, kā jubileju labāk nosvinēt.

1924. gada 16. jūlijā darbu sāku Krustpils valdes bibliotēka. Laika gaitā grāmatu krātuvei bijušas mājas dažādās ēkās, bet tā darbojusies nepārtraukti visu šo simts gadu garumā. Kā stāsta nodajās vadītāja **Anta KLINTS**, jubileja, saistīta ar bibliotēku tēmu, ir arī šogad, jo šogad simts gadu aprīt Latvijas Bibliotekāru biedribai. Un tā – no 17. līdz 23. aprīlīm būs Bibliotēku nedēļa un Bibliotēku festivāls, kura tēma – «Svinam kopā! LBB 100!». Būs diskusijas, sarunas, atmiņu vaka, konkursi un publīkācijas bibliotēkās visā Latvijā.

Noturēt saikni ar lasītāju

– Ja tā padomā, JNGB ir bijusi valā visu laiku. Pat tad, kad pastāvēja epidemioloģiskie ierobežojumi. Mēs uzturējām kontaktu ar lasītājiem arī attālināti, atrodīt jaunas darbības formas. Piemēram, rikojām slēpošanas sacensības Jēkabpili. Pilsētvidē, piemēram, Kena parkā, Krustpils salīnā salīkām (paslēpām) grāmatu pacīgas, ko lasītāji bija aicināti meklēt. Interese bija liela, cilvēki ne tikai devās pastaigās, pie viena pēc mūsu norādēm meklēdami šīs grāmatas, bet arī ietā cilvēki grāmatas no sevis, vēlāk iesūtīja fotogrāfijas no šim savām grāmatu meklēšanas aktivitātēm. Centāmies saglabāt saikni ar savu lasītāju laikā, kad tikties klātie nevarēja. Šajā ierobežojumā laikā, 2021. gada oktobrī, pie mums tika atvērts arī pakomāts, kas arī uzturēja un veicināja grāmatu lasīšanas ieradumu. Turklāt, lai pieteiktu sev interešošas grāmatas pakomātā, cilvēkiem vajadzēja iemācīties vai labāk apgūt elektroņiskā kataloga lietošanu. Patlaban jau šīs pakalpojums ir ierasta lieta, un to izmanto gan studējošie, gan strādājošie, gan pensionāri. Kāds pasūta grāmatas par noteiktu tēmu, kādam ir

precīzs saraksts, ko cilvēks ieliek pakomātā kopā ar nodotajām grāmatām. Pakomāts ir bibliotēka, kur var apmeklēt jebkurā laikā, un statistika rāda, ka grāmatas ir nemtas laukā vienos nakti, piecos no rīta! – stāsta A. Klints un bibliotēku informācijas speciāliste **Lilija KIRILOVA**.

– Pakomāts ir laba vieta arī parādniekam, kam neērti nākt ar nokavētu atdošanas lietu uz bibliotēku, bet pakomātā ieliek, un miers, – piebilst L. Kirilova.

– Cilvēki ir dažādi: vai nu taupa laiku, vai varbūt joprojām nevēlas burzīties sabiedrībā, jo saglabājušās vēl «kovidabilitātes». Taču viņi labprāt lasa. Šī attālinātā sadarbība – pakomāts – palīdz vienīm tikt pie grāmatām. Daju mūsu lasītāju klātienē neesam redzējuši jaunus mēnešiem. Bet viņi lasa, maina grāmatas un tur roku uz pulsa! Tas ir galvenais! – stāsta vecākā bibliotekāre **Anita KATINA**. Bibliotēkāres lūdz, lai lasītāji laikus izņem pasūtījumus, jo sāk pietrūkt vietas. Viņas secina, ka jau derētu palielāks pakomāts.

Bibliotekāres vēro, kā mainās cilvēku lasīšanas paradumi bridi, kad kaut kas mainās viņu personīgajā dzīvē: slimība un atveselošās, ierobežotas pārvietošanās iespējas, tuvinieka aiziešana. Tādi un tamldzīgi notikumi cilvēkam liek remēdīt garu grāmatu lasīšanas nodarbē.

Ko mēs bez jums darītu?

– To mums saka seniori, kuriem kopī bīža, kad aizvēra namu pārvaldes Krustpils iecīrķi, vairs nav kur saņem komunālo maksājumu rēkinus drukātā veidā. Viņi nāk pie mums kā uz pašvaldības iestādi un prasa, vai rēkins jau atsūtis. Pie mums nāk ne tikai to izdrukāt, bet arī zvanīt rēķinu izrakstītājiem, lai tie izlaubo kļūdas, ja tādas gadīju-

Lasītāju nodajā pieredzējušās bibliotekāres ir kā daudznozaru speciālisti. No kreisās: Anta Klints, Anita Katina un Lilija Kirilova.

JGB arhiva foto

šās. Lūdz palīgā, ja vajag mainīt rēķina saņēmēja vārdu, jo iepriekšējais aizgājis mūžībā. Tad seniori vēršas pie mums. Tāpat, ja vajag arhīva izziņu pensijas saņemšanai: mēs rakstījam uz arhīvu Jelgavā, lai atsūtītu par gadu, kas savulaik pavadīts mācoties. Cilvēku uz bibliotēku meklēt šos datus tika atsūtīši Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras darbinieki.

– Citam vajadzēja palīdzību pieslēgt elektroblību. Interneta bankas nav, e-pastā nav. Kā atrisināt? Kopā zvanijām, visu atrisinājām. Mēs taču esam gaismas pils, – smējas bibliotekāre. – Jābūt arī labam psihologam, citreiz – pat detektīvam, lai izprasītu vajadzīgo informāciju, bez kuras nav iespējams cilvēkam palīdzēt.

– Esam šiem saviem problemātiskajiem klientiem pat devuši «segvārdus», jo zinām, kādas likstas viņus piemeklē. Piemēram, daudzreiz cilvēki mokās ar kodu kalkulatoriem, kas katrai bankai ir citādāks. Nu jau mēs darbības principus esam apguvuši tiem visiem. Kādam vajadzēja tikt pie elektroniskā paraksta. Pašlēžījam. Cita kliente nedienas ar uzbāzīgiem uztura bagātinātāju tīrgotājiem, kuru tiklos gadījies iekrist, un rēkins uzaudzis jau pāri simts eiro. Vēl trākā – «izpalīdzīga» kaimiņene ar labticīgās pensionāres bankas karti iegādājusies sev

telefonu. Tagad seniorei nā pie mums un teic, ka patlaban viņa uzticas tikai bibliotekārem. Citam vajag tikai parunāties par to, kas no pērkums pilsētā jaunātverītā ja veikalā, kā palīdz vai nepalīdz jaunie medikamenti. Agrāk lasītāji ari jautāja – vakcinēties vai ne. Cilvēkus uz bibliotēku drukāt dokumentus, kārtot savas lietas ar iestādēm sūta grāmatēži, valsts iestādes, radinieki, lai neskaidrās lietas palīdz nokārtot tieši bibliotekāri. – Lasītāju apkalošanas nodajās darbinieces Anta, Lilija un Anita stāsta, viena otru papildinot.

Grāmatu tāpat vien nedod. Tā jāregīstre

Šodien bibliotēka grāmatu katalogs vairs nav sakarsīts uz mazām papīra kartītēm. Tās ir digitalizētas, kas nozīmē, ka darbam ar katalogu vajadzētu notikt daudz ātrāk.

– Bet darba tik un tā ir joti daudz. Jau piemētā palīdzība lasītājiem lietas, kas faktiski nav bibliotēkas darbs. Grāmatas tiek pasūtītas, ejam meklēt plauktā, tad rezervējam, atzīmējam, rakstām piezīmes, kādā veida grāmata tiks nogādāta līdz lasītājam. Ja liekam pakomātā, ievadām klienta tālrupa numuru, klienta kodu, apstiprinājumu utt. Izņemtās, nodotās grāmatas atkal jāpārēģistrē. Un tā pa riņķi, – stāsta Anta un Anita.

Uz Antas galda šajā dienā sagūlusies liela grāmatu kaudze. Tās ir lasītāju nodotās grāmatas, kas jāērēģistrē, bet to nevarēja izdarīt, jo uz vienu dienu «uzkārās» sistēma. Uz galda gul tikai vienas vienīgas dienas aprite. Šajā bibliotēkā, un tās ir ap četrdesmit grāmatas. Rādītājs labs. Bet nu viss jāsaliek atpakaļ reālajos un virtuālajos plauktos, kā arī, balstoties uz lasītāju pieprasījumi, jātapina jauns pasūtījums.

Bibliotekāres savulaik bijušās pieredzes apmaiņa Somijā un redzējušas, kā turienes grāmatu krātuves aprīkotas ar visu modernāko, kas vien var būt, kas ļoti atvieglo darbu. Uz jautājumu, vai tur redzētais rāda tādu, kā ideālo bibliotekas modeli, mūsu bibliotekāres atbild, ka laikam nē, jo tik modernas bibliotekas ir paizaudejušas šo cilvēcisko saiti, kas rodama te.

– Tur bibliotēku ēkas ir plāsums, ērtības, labi pieejamība, vieta, kas ērta gīmenēm ar bērniem utt.

Tas ir labi. Bet tā noslēgtība un savrupība, kas piemīt ziemējiem – to nu gan mums nevajadzētu pārņemt, – saka Anta Klints.

Bibliotekāres stāsta, ka sabiedrības dzīves līmeņa izmaiņas var redzēt arī tājā, kā cilvēki izmanto datorus, kas arī pieejami bibliotekās lasītāvā. Agrāk bijušas lielas pieraksta rindas un katram apmeklētājam dota tikai pospusstīda. Tād jāu apmeklētājā datorus bibliotekās lasītāvā sāka izmantot vairs ne tikai izklaidēni, bet arī darba meklējumiem un mācībām, arī darbam un, protams, jau piemītētājām rēķinu nomaksām. Tad vienā otram jau uzzradās mājās sava dators, bet tomēr cilvēks brīdi, kad jāmaksā rēkins vai kārtotmas kādas lietas ar valsts iestādēm, labāk izvēlējās nākt uz bibliotēku, jo te drošāk, ka izdosies bez kļūdām, jo ir zinoši palīgi.

Darbā pie datoriem bibliotekārēm jābūt arī kā uzraudījum un kārtības sargiem, jo atsevišķi klienti mēdzot darīt blēnas: ne tikai cēnšas ielūkoties saitos, kas publiskā vietā nav atļauts, bet arī bijuši mēģinājumi veikt krāpnieciskas darbības internetā, kas jau var novest pie darīšanas ar policiju.

Domās par ideālo nākotnes bibliotēku

Bibliotēka ir arī kultūras pasākumu norīšu vieta. Bibliotekāres stāsta, ka veidojot savus pasākumus, reizēm sākot pietrūkt jaunu ideju. Viena no ražīgajām sadarbībām gadu gaitā JNGB izveidojusies ar Jēkabpils mazākumtautību biedrībām.

– Kāpēc viņi nāca tieši pie mums un mēs vinu darību faktiski kūrējam? Jo viņiem iesākumā gan vajadzēja vietu, kur sanākt kopā, gan palīdzību pasākumu rikošanā: taisit afīšas, ielūgumus utt. Ar kultūras namiem biedrībām sadarbība nesānāca, tā ka zināmā mērā viņu mājas ir te.

Turklāt laika gaitā Jēkabpils polju, ukraiņu, baltkrievu biedrības kļuva par aktiviem dalībniekiem mūsu bibliotēkas Eiropas Savienības informācijas punkta, ko vada Anita Katīna, rīkotājs pasākumos.

Atgrīzamies pie nākotnes bibliotēkas, pie ideālās bibliotekas. Tād kādā tai vajadzētu būt? Ar savu izstāžu zāli, lielu telpu pasākumiem, lai būtu ērta autostāvveta, plāsums?

Anita Katīna piedāvā igauņu dizainera Mika Lemberga skatījumu, kurš teic, ka «[...] jaunu tehnoloģiju sagāde vien biblioteku uzreiz nepadara par 21. gadsimta bibliotēku. Vispirms ir nepieciešama vienošta un iedvesmojoša vizija, kādā ir mūsdienīga publiskā bibliotēka, un tākai pēc tam – saskaņā ar to – var pilnveidot pakalpojumus». Viņu fascinēta, ka publiskā bibliotēkas ir vieni no pēdējiem bastioniem, kur neviens neko necenšas tev pārdomē. «Mūsdienu pasaule šāda nekomercionāla publiskā telpa ir unikāls returns, un šāda vērtība ir jāņem vērā, kristalizējot bibliotēku lomu. [...] Esmu identificējis dažus galvenos faktorus, kas manuprāt, ir veicinājuši vienotās vīzijas trūkumus: bibliotekām pieejamo resursu trūkums, lēmuvi pieņēmēju neizpratne par bibliotēku vērtību, lidebības un pārstāvniecības trūkums, apspriežot, kādas varētu būt bibliotēkas.» ●

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 14-04-2023

Bibliotēkā var sēdēt, spēlēt, dejot un reizēm arī palasīt

ILZE BIČEVSKA

Bērnu literatūras nodaja ir trešā Jēkabpils novada Galvenās bibliotēkas nodaja, un tai ir savu specifiku un klienti – mazie lasītāji. Bibliotekāri gadu gaitā ievērojuši, ka visatsaucīgākie šejiens pasākumu apmeklētāji, lasītāji un, protams, interaktīvo spēļu spēlētāji ir gados jaunieki. Bet neviens nav atmetis domu saaicināt bibliotēkā arī pusaudžus un jauniešus.

– Sogad Bibliotēku nedēļā mums ir plāns gādāt par pasākumiem tieši lielākajiem 9.–12. klašes audzēkņiem. Virjiem patīk, piemēram, tādas lietas, kā Vēlmju kartes sastādīšana. Kas tas ir? Kā to darīt? Mēs varam palīdzēt. Mazie Bibliotēku nedēļājā savukārt grīb atrakcijas, spēles un viktorīnas. Mums labs sadarbības partneris ir Jēkabpils 3. vidusskola, Sūnu pamatskola. Jā, bērniem vajadzīga motivācija – mazas zināšanas, kāda konfekte. Interaktīvās lietas ļoti labi patīk *kovida* ierobežojumu laikā, kad likām iedzīvotājiem, bērniem ar ģimēnēm un citiem interesentiem meklēt pilsētvidē dievnamus, strūklakas, citus objektus, pie tiem nofotografēties, tad šīs fotogrāfijas kā rezultātu apliecinājumu nosūtīt mums. Alzāvās ne tikai bērni, bet arī pieaugušie. Vilkām ārā cilvēkus no

mājām, lai iet dabā, un tas izdevās. Nedalījām balvas tikai labākajiem un ātrākajiem, bet balva tika katram, radot prieku. Laba lieta ir šīs orientēšanās spēles, – stāsta JNGB Bērnu literatūras nodalas vadītāja *Ilona ŠVĀBE*.

Lidzīga aktivitāte bija arī pagājušajā gadā laikā uz pilsetas svētkiem, un par to saņemtas tādas atsauksmes kā: «Devāmies Jēkabpils ielā! Paldies siltajām dienām, kas deva iespēju izjust Jēkabpils strūklakas! Ar sausām drēbēm mājās ierasies biji neiespējami!» vai «Labdien! Vasaras sajūtu magīja! Ernesta un Martas ekspedīcija Jēkabpils strūklaku meklējumos: atrādām sepiņas strūklakas. Baznīcas apceļojām tikai četrus. Bet bija jauki. Paldies par pamudinājumu!».

– Dalībnieki nāca pēc jautājumiem un reģistrējās pasākumam te uz vietas,

tad sekoja notiekošajam interneta vietnē. Kā izdomājam šo notikumu idejas? Mūsu nodalā tas notiek tā: izdrukājam kārtējā mēneša kalendāru, lai ir uzskatāmi, kad rīkojam sapulci un ūskojam. Trijātā: es, Maija Tehnenko un Liene Anteviča. Tad liekam informāciju iekšā mājaslapā un gaidām, kad skolas piesakās. Un piesakās arī. Iemesls atrākt uz bibliotēku klātiend ir tad, kad jāsaņem konkursa uzdevums un, protams, tad, kad jāsaņem balvas. Turklat bērni bieži atrāk ar visu ģimeni. Tā ka sadarbojamies gan klātiend, gan virtuāli. Jā, esam ievērojušas, ka uz šiem mūsu konkursiniem vai rāk piesakās tās ģimenes, kurās vecāki ir grāmatu lasītāji. Tas gan. Bet skolai arī ir tāda radoša un aktīva skolotāja kā, piemēram, skolotāja Māritte Viluma no Jēkabpils 3. vidusskolas, kura seko bibliotēkas aktivitātēm, tad viss notiek. Viņa savā čatā ieliek bibliotēkas informāciju, lai visi izlasa, un klase arī nāk un piedalās: mums ir bibliotekārās stun-

Jēkabpils novada Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodajā katra dienu dūc kā nelielā būsu spietā. Bērniem te patik ne tikai datorspēles, kur var būvēt, «sportot», kļūt par supervaronjiem, bet arī dejot mašīndejas, padarboties ar gudro digitālo tāfeli un arī zimēt. Driz būsot izstāde.

AUTORES foto

das, gadskārtu pasākumi, citas norises. Galvenais nosacījums – viss saturs pakārtots kādai grāmatai. Mūsdienās ar «plikus» lasīšanu vien nevar bērnumu mudināt ielūkoties grāmatās, – stāsta Ilona Švābe.

Labākie bērnu bibliotēkas apmeklētāji, protams, ir bērnudārza vecumā. Tu ar prieku tiek pieņemts viss: konkursiņi, pasaku tēlu viesošanās, rotājas, darbošanās ar rokām. Piemēram, rudenī ar grāmatu padusē pie mazajiem devās Ūdensvirši, un grāmata, protams, bija par vīnu vai par ūdeni. Vēl bērniem bija pamācīšas pasākums par to, kā Briesmoniši tira zobus. To, kas ar netūriem zobiem

notiek, bērni uzzināja, ielūkoties Briesmoniša dzīvē, kam nu nav zobiņu...

Tā bibliotēka caur interaktīvu spēlēm un konkursiem māca savus lasītājus pievērst uzmanību savai pilsetvīdei, vēsturei, veselībai un pat izmāna laukā no dzīvokļiem un liek doties ārā. Un tam kāt uzdevums, kas prasa kaut nedaudz ielūkties grāmatā.

– Lielākajiem patlaban ir problēma ar nākamas profesijas izvēli. Kas man, piemēram, būs jāzina, jādara, ja vēlos mācīties par medmāsu? Ko par to saka grāmatas? Cik tādu ir? Un, kad tāds padomīnieks pēc ilgiem gadiem atkal ielūkojas bibliotēkā, viņš izbrīnīts

saka: «Es nezināju, ka jums te ir tik interesanti!». Tāds arī bija mūsu mērķis – ievest vīnu bibliotēkā jeb atgriezt bibliotēkā kā lasītāju. Dažs te nonāk, kad atnācis pēc mazākā brāļa vai māsas. Spiesta uzķavēties, jaunietis paskatās, paskatās, līdz jautā, ko es te varētu padarīt? Tā nu uzmanīgi cenšāsies bibliotēkā ievest arī vecāko klāšu audzēkņus, – stāsta I. Švābe. ●

Redakcijas piebilde.
Nenopietni nopietno pastāsttu par bibliotēku, kā arī Bibliotēku nedēļas konkursa jautājumus lasiet BD nākamajā numurā!

Avots: Brīvā Daugava
Datums: 14-04-2023

Nenopietni nopietns pastāsts par bibliotēku

Aprilis tradicionāli ir Latvijas bibliotēku mēnesis, kad teju katrā grāmatu krātuve nedēļas garumā saviem lasītājiem isteno dažādus pasākumus. Šogad Bibliotēku nedēļa rīt laikā no 17. līdz 23. aprīlīm, kad notiek dažādas bibliotēku aktivitātes: sarunas, diskusijas, atmiņu vakari, konkursi un publikācijas, kuru nolūks – pievērst uzmanību Latvijas bibliotekāru dzīvei un bibliotēku nozarei kopumā.

Bibliotēka ir parasta un tajā pašā laikā pārsteidzoša vieta, kurā dzīvo ne tikai grāmatas...

Mēs esam Jēkabpils novada Galvenās bibliotekas Lasītāju apkalpošanas nodalas K3 komanda, un tieši mēs esam tās, kas tevi, lasītājā, pirmsā sagādām bibliotēkā, atrodam tevis meklēto grāmatu, aizpildām uzzīri vai palīdzam tev «sarunā» ar tehnoloģijām. Vēl mēs laujam ieskatīties bibliotekas mazajās piezīmju lapinājās, lai tu labāk izprastu iestādes darbu. Tagad palasi mūsu nenopietni nenopietnos pastātinus, kā arī atbildi uz mūsu uzdotajiem jautājumiem.

Atribiles uz tiem gaidīsim līdz 22. aprīlim klātienē Jēkabpils novada Galvenajā bibliotēkā, Rīgas ielā 212, darba laikā, vai sūtot uz e-pastu: info.jngb@edu.jekabpils.lv.

Es skatos mostošās pausaules lielumā, un man reibst galva no tā, cik šajā lielajā pasaulei drīkstu būt liela. Rita zīnas ieslēgtas fonā, un, pat, ja vēlētos apzināti nesekoj ārpātīgām šausmām un vardarbībai, kas notiek pasaulei, no tā distancēties tik un tā nav iespējams. Dzīvē rast līdzsvaru un mācēt priecīties par mazajām iedienas lie-tām – tā ir liela māka. Šo prasmī var veicināt, arī dodoties uz mūsu mazo gaismas pilī, mūsu bibliotēku, pa ceļam izbaudot, pie-mēram, ūsu ceļojumu no Jēkabpils uz Krustpili.

Kaut kur lasiju: ir trīs svarīgākie dokumenti, ko izsniedz brīvā sabiedrībā. Tā ir dzīmšanas apliecība, pase un bibliotekas lasītāja karte. Un mums – K3 – minētie

dokumenti IR.

Cilvēki bieži interesējas: vai bibliotēka valj? Pie ie-jas, uz kieģejsarkanās kultūras centra sienas, celi pelķes stāv bibliomāts jeb grāmatu – pakomāts. Jā-paskatās, kas tad pa nakti saliks šajā grāmatu nodošanas kastē. Samērā īsā laikā šīs pakalpojums lasītāju vi-dū ir klūvis itin populārs. Tie, kuri pasūta un saņem grāmatas attālināti, izmantojot e-katalogu, ir diktēni precīgi, jo tas ir ēri!

Maza statistika: bibliotēkā Anta 2023. gada janvārī no otrā stāva uz bibliomātu pirmajā stāvā kopumā tika gājusi 138 reizes, lai tajā ieliku 612 grāmatas. Savukārt lasītāji šo cēlo dzelzs skapi, kas turklāt iem pieejami arī arpus bibliotekas darba laika, apmeklējuši 20 reizes, izņemot pie-teikte grāmatu pasūtījumus.

Valda stereotips, ka darbs bibliotēkā ir sēdošs. Kā mēs, jādomā, zinām, lai cilvēks nostiprinātu imunitāti un būtu vesels, tam dienā jānojēt 10 000 solu vai septiņi kilometri. Bibliotekārs, veicot savus iedienas pienākumus, šos solus nostalgā kā niekū! Tie nemārāmi sakrājas, meklējot plauktos pasaūtītās grāmatas, veicot uzzīri darbu, galu galā, saliekot atnestās grāmatas plauktā, atlasot tās norakstīšanai vai palīdzot lasītājam atrast vajadzīgo grāmatu plauktā.

Un te kārt pirmsais mūsu konkursa jautājums: Cik pakāpeni jāpievieic, nākot uz bibliotēku, lai tiktū līdz plauktam «Lasītājs lasītājam»?

Ik dienu cilvēka fizisko un garīgo pašsajūtu ietekmē daudzi un dažādi apstākļi.

Bibliotēka vienmēr valj, un tajā notiek interesantas lietas.

JGB arhīva foto

Tie vai nu veicina vēlmi pilnveidoties, vai arī ved pie pasivitātēs. Kur rast iedvesmu labākai dzīvei? Bibliotekās K3 komanda saliek galvas kopā, un rezultātā pie mums top pasākumi: nenopietni un jautri, kuros mēs kopā ar lasītājiem mijiedarbojamies un gūstam pie-redzī, uz kuriem regulāri aicinām piedalīties.

Mums ir aci priecējošas ikmēnēsa izstādes lasītavā, tematiskas, iedvesmojošas un informējošas – abonentā. Un kur ne vēro rado-šums, tās rikojoj: nevar taču, piemēram, vienkārši rakstīt: Blaumanis 160! Nē, vajag izstādi veidot interesanti, izceļot nezināmus faktus par mūsu rakstniecības klasikai, pārkopojoties no cita skatupunkta. Nav vienas universālās receptes iedvesmai. Mēs to rodam sarunās ar lasītājiem, lasot paši, pie-dototies profesionālai pilnveides semināros, ari iedienas mazajos notikumos, ceļojumos un, protams, savā gimenē.

Tā Lieldienās jau sešos no rīta protam iejusties zaķa lomā, iepriecinot mazos jākādām lasītājiem, kas ietaupīt laiku, jo mazāk laika mums ir. Kā tā?

Jēkabpilis ar iepriekš sagatavotām dāvanījām. Ziemassvētkos meklējam saikni ar lasītāju, izmantojot grāmatu slēpošanu pilsetvidē. Rīkojam lasītājam aklo randīnu ar grāmatu. Mums ir bijušas gleznu meistarla-ses, darbā izmantojot olu čaumalus. Eiropas dienā locījam miera balodi, un jāradās sajūta, ka esam kopā ar pasauli, domājot par mieru. Un tā ar katru veiksmīgu pasākumu – rodas prieki un gandarijums, tajā pašā laikā kļūst grūtāk iet uz priekšu, jo sliktāk tāču vairs nedrīsti, bet kā būt labāk, tas allaž jāmācās...

Otrais konkursa jautājums: Jēkabpils novada Galvenajā bibliotēkā darbojas ESIP. Kas tas ir?

Paradoksālai, bet mūsdienās mēs i kā esam labāk informēti par daudzveidīgām norisēm pasaulei, bet tajā pašā laikā zaudējam spēju iegūtā informāciju pārveidot zināšanās. Jo vairāk informāciju gūstam, jo neinformētāki esam. Jo vairāk apgūstam tehnoloģijas, kas jaūj ietaupīt laiku, jo mazāk laika mums ir. Kā tā?

• Kundze lasa «Dievišķo komēdiju». Lūdz pagarināt lasīšanas terminu un saka:

«Tai Ellei es kaut kā tiku cauri, bet tai Šķīstītavai, nu nekādi!».

• Pirms maija svētkiem

bibliotekā atskan telefona

zvans: «Kad jums būs tuvā-

kās brīvdienas?».

• Lasītājs nodod bibliotēkā romantisma un kaisles piesātinātu kādu topā esošu grāmatu un saka: «Tā milie-stība jau apnikusi. Jums ari šķita, ka tā ir figna?».

• Lasītājs dāvina bibliotēkai grāmatu, saka: «Fui, kāda riebīga grāmata!».

• Sieviete bibliotēkā izvēlas lasāmvielu, paredzētu savam dzīvesbiedrumam, un tei: «Viņš jau man never aiziet gulēt, kamēr nepalasa kādu šausmeni.»

Kādu grāmatu man vajag? Reizēm lasītājiem gadās piemirst, kāds isti bija konkrētās grāmatas nosaukums. Tad rodas jaunas autori darbu «variācijas».

Ceturtais konkursa jautājums: Izteļojies, ka tu esi bibliotekārs! Palīdzi aizmārīgajiem lasītājiem atrast tiem vajadzīgo grāmatu! Kādi ir pareizie grāmatu nosaukumi un autora vārds, uzvārds siem sadaļā «Kādu grāmatu man vajag?» minētājiem izdevumiem?

Lai sekmētu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un stāstniecības nozīmīgo lomu, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija izveidoja biblioteku titlu «Stāstu bibliotekas». Tā mērķis – veicināt stāstīšanas tradīciju kā nemateriālā kultūras mantojuma nozīmīgas daļas pārmantosanu Latvijā. Arī mūsu bibliotēka tiek atpazīta kā «Stāstu bibliotēka». Stāsts dod iespēju klausītājiem mijiedarboties ar stāstītāja radīto pasauli. Klausītājs piedzīvo to, par ko runā stāstnieks. Stāsts ir ceļojums.

Visbeidzot piektais konkursa jautājums: Dalies ar savu stāstu pats vai iesaki kādu labu stāstnieku!

Bibliotēka valj? Kāpēc šāds jautājums? Tāpēc, ka bieži darbdienās, kad mēs no K3 komandas satiekam uz ielas savus lasītājus, mūs bieži tiek jautāts: – Vai bibliotēka valj?

JĒKABPILS NOVADA GALVENĀ BIBLIOTĒKA

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 18-04-2023

Iepazīstina ar modernas Jēkabpils pilsētas bibliotēkas būvniecības ieceri

Mārtiņš Ostanēvičs sacīja, ka mūsdienās bibliotēka ir ģimenes kultūrvietas, kur saticas paaudzētāji.

INESE ZONE

19. aprīlī Jēkabpils pilsētas bibliotēkas izstāžu un tīmekļa zālē (Pasta ielā 39) ar jaunās Jēkabpils pilsētas bibliotēkas ēkas metu iepazīstīnāju metu konkursā uzvarētāji – arhitektu apvienības pārstāvji no arhitektūras birojiem «Tris arhitektūras» un «Sudraba arhitektūra» Mārtiņš Ostanēvičs, Konkurss «Bibliotekas ēkas pārbūvei». Tā nolūks bija rast risinājumu ēkas Pormaja ielā 11 pārbūvē – piebūves ceļniecībai tagad bibliotēkai rīcībā nodotās vēsturiskās Latvijas bankas ēkas iekšpagalma.

Mārtiņš OSTANĒVIČS stāstīja par arhitektu biroju līdzīnējo pieredzi, kā pie-mēru minot Rīgas kultūr-telpu Valmierā «Kurtuve», ko izmanto Valmieras teātris, pirmo vietu, kas iegūta Alūksnes bibliotēkas un Latgales zoodārza metu konkursā. Arhitektiem nav svēla vēsturisku ēku pārbū-ve un rekonstrukcija, jo biroju apvienība ir Rīgas pils kastelas – vēsturisku dājas telpu – un fasādes pārbūves projekta autori.

– Sākot projekti Jēkabpils bibliotēkas metu, jautājums bija, kas ir bibliotēka ūdens. Ta ir visas paau-dzes iesaistītā vieta, kur bēni pēc skolas var nakt un mācīties, kur ierodas māmi-nas ar bērniem, un, pro-tams, tai jābūt darba vietai bibliotēkām un jānodroši-na visu bibliotēkas funkciju izpilde, – sacīja Mārtiņš Ostanēvičs.

Viñs stāsta, ka, izstrādā-jot metu, pētīja gan jaunās,

modernās Ogres bibliotē-kas, gan Somijas Seinajoki pilsētas bibliotekas un Zviedrijas Orebro pilsētas kultūra centra pieredze, jo bibliotēka mūsdienās ir arī kulturas un satikšanās vieta, citādi viens otrs satiksīm tikai lieveikālā.

Izstrādājot projektu, autori joti novērtējuši esošo vēsturisko ēku gan no arhi-tektūras viedoķāja, gan saglabājot interjeru. Tāpēc ēri piebūve plānotā tā, lai vēsturiskā ēka paliek kā gal-venais akcents un piebūve ir tikai tās fons. Autori pie-būvi veidojuši ar stiklotu lokveida fasādi, lai ar to ieskaņu un saglabātu pa-galma centra esošo lielo ozolu. Tādējādi piebūve arī vizuāli simbolizējot atvērtu grāmatu. Plānots, ka ēka un pagalms būs pieejami no abām ielām – Pormaja ielas un Draudzības alejas. Pie-būve plānotā kā tris stāvu ēka. Pret ārejo perimetru pret gaismu ar skatu uz pagalma dārza plānotas tel-

pas, kur varēs uzturēties, kur būs lāptavas, bet ēkas dzīlumā darba telpas bibliotekāriem – viss, kas saistīts ar grāmatas celu līdz lasītājam. Pirmajā stāvā būs pub-likiskā telpa, saistīta ar klientu apkalošanu, un līelā pasākumu zāle aptuveni 120 vie-tām, ko varēs transformēt, sadalot divās dājas. Iecerēts, ka zālei varētu būt atsevišķa ieeja, lai vakaros, kad bibliotēka slēgtas, tur var rikot kul-tūras pasākumus. Otrajā stāvā plānotā bēnum un ja-niešu bibliotēka, nodalot telpas pirmskolas un sākumskolas no pusaudžiem domātām. Gaitenis caur ēku ar tīlījiem savienos ar vēsturiskās ēkas bankas zāli,

kur saglabāsot interjeru ele-mentus, lai, atrākot uz izstāži vai pasākumu, var izmantot iespēju aplūkot bankas zāli. Trešajā stāvā būs pieaugušo lasītāvā pie ārejās sienas ar skatu uz pagalmu, abonementu tel-pas. Savukārt vēsturiskajā būtā bibliotekā vadības darba telpas.

M. Ostanēvičs uzsvēra, ka viss apzināti plānots vienkārši un funkcionāls, lai apmeklētājiem būtu ērti ori-entēties. Domāts ari par telpu energoefektivitāti un ilgu kalpošanu, lai drīz nav jāievie remontdarbi.

Projektētājiem tika atgā-dināts, ka no bibliotēkas puses bijis ieteikums dārzu

iekšpagalmā veidot kā Jēkabpils dārznieka un selek-cionāra Viktora Orehova dārzu. V. Orehovs bijis Jēkabpils dārznieks un veidojis tagad jau daudzviet izcir-stos ielu, skvēru un parku apstādījumus ar jasmīniem un cerīniem, lai Jēkabpils būtu pilsēta, kas zied un smaržo. Iecere bijusi, ka tas jāatspogulo bibliotēkas dārza M. Ostanēviča skaid-roja, ka dārzs plānots tā, lai būtu viegli kopjams un tur nav jānodarbība dārznieki, tāpēc izvēlēti atbilstoši augi. Pie leejas bibliotēkas pagal-mā iecerēts viedais soliņš un informāciju par V. Orehovu. Dārzs ar terasi domāts kā ārtelpa bibliotēkas pasāku-miem un atpūtas vietas pil-sētniekam. Tas būs norobe-žots, lai būtu droša vieta bērniem.

Vaicāts par iespējām šo projektu īstenoši. Jēkabpils novada domes priekšsēdētāja vietnieks attīstības jautā-jumos **Kārlis STARS** infor-mēja, ka līdz bibliotēkas būvniecībai vēl diezgan tāls ceļs ejams. Tagad ir bibliotē-kas mērs ar pašvaldību ir atvēlējusi naudu bibliotēkas būvniecības projekta izstrā-dei, kas ir darbītspējīgs pro-cess, kas būtu jāpabeidz 2024. gada septembrī.

– Tas būs ari izmaksu un laika ziņā ietilpīgs projekts, sākot no kādiem pieciem miljoniem euro, uz ko iesim maziem soļiem. Tālāk būs jādomā, kā piesaistīt finan-sējumu. Pašvaldību popula-rizēs projektu valdības, atbilstīgo ministriju līmeni, gādājot par investīciju pi-eisīstes iespēju, – sacīja Kārlis Stars.

Jaunas, modernas bibliotēkas ceļniecība Jēkabpili būtu liels ieguvums, un vis-labāk ar ieceri un visām nānsēm var iepazīties, ap-meklējot Jēkabpils pilsētas bibliotēkas izstāžu un tīkla-nās zāli (Pasta ielā 39), kur var iepazīties ar uzvarējušā meta skicēm, informatīvo materiālu un to salīdzināt ar 2. un 3. vietu ieguvušajām iecerēm, kuru meti un infor-māciju ari piegāji. ●

Iespādu par abu ēku – modernās piebūves un vēsturiskās ēkas – apvienojumu var gūt, apskatot būves maketu.

D. GAGUNOVA foto

ISSN 1407-9828

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 21-04-2023

Bibliotēku nedēļa 2023

Aprīlis tradicionāli ir Latvijas bibliotēku mēnesis, kad teju katru grāmatu krātuve nedēļas garumā saviem lasītājiem iesteno dažādus pasākumus. Šogad Bibliotēku nedēļa notiek laikā no 17. līdz 23. aprīlim, kad tiek organizētas dažādas bibliotēku aktivitātes: sarunas, diskusijas, atmiņu vakari, konkursi un publīkācijas, kuru nolūks – pievērst uzmanību Latvijas bibliotekāru dzīvei un nozarei kopumā.

Mēs esam Jēkabpils novada Galvenās bibliotēkas (JGB) Lasītāju apkalošanas nodajas K3 komanda, un tieši mēs esam tās, kas tevi, lasītājā, pirmās sagaidām bibliotēkā, atrodam tevis meklēto grāmatu, aizpildām uzzīpiju vai palīdzam tev «sarunāt» ar tehnoloģijām. Vēl mēs laujām ieskatīties bibliotēkas mazajā piezīmju lapinās, lai tu labāk izprastu bibliotēkas darbu. Tagad palasi mūsu nopietni nepieciņot pastātinus, kā arī atbildi uz mūsu uzdotajiem jautājumiem! Atbildes uz tiem gaidīsim līdz 24. aprīlim klātenei Jēkabpils novada Galvenajā bibliotēkā, Rīgas iela 212, darba laikā, vai sūtot uz e-pastu: info.jgb@edu.jekabpils.lv.

Kaut kur bija lasāms: ir trīs svārigākie dokumenti, ko izsniedz brīvi sabiedrībā. Tā ir dzimšanas apliecība, pase un bibliotekas lasītājķarte. Un mums – K3 – minētie "dokumenti IR. Cilvēki bieži interesējas:

Vai bibliotēka vajā!

Pie bibliotēkas iejas uz kieģeļsarkanās kultūras centra sienas celi pelēks stāv bibliomāts jeb grāmatu pakomāts. Maza statistika: bibliotekāre Anita Žogā janvārī no otrā stāva uz bibliomātu pirmajā stāvā kopumā tika gājusi 138 reizes, lai tajā iekļutu 612 grāmatas.

Savukārt lasītāji šo celo dzelzs skapi, kas turklāt tam pieejams arī ārpus bibliotēkas darba laika, apmeklējusi 20 reizes, izņemot piešteiko grāmatu pasūtījumus.

Valda stereotips, ka darbi bibliotēkā ir sēdoši. Lai cilvēks nostiprinātu imunitāti un būtu vesels, viņam dienā jānojet 10 000 soļu vai septiņi kilometri. Bibliotekārs, veicot savus ikdiejas pienākumus, šos soļus nosnāgā kā nieku!

Un te pirmais mūsu konkursa jautājums: Cik pakāpienī jāpieveic, nākot uz bibliotēku, lai tiktū līdz plauktam «Lasītāja lasītājam?»

Ik dienu cilvēka fizisko un garigo pašsajūtu ietekmē daudz un dažādi apstākļi. Tie vai nu veicina vēlmi pilneidoties, vai arī ved pie pasivitātes. Kur rast iedvesmu labākai dzīvei?

Bibliotekas K3 komanda satiek galvas kopā, un rezultātā pie mums top pasākumi no pietrieni un autenti, kuros mēs kopā ar lasītājiem mijiedarbojamies un gūstam pie redzi, uz kuriem regulāri aicinām piedalīties. Un tā ar katu veiksmīgu pasākumu rodas prieks un gandarījums, tajā pašā laikā kļūst grūtāk iet uz priekšu, jo slītāk taču vairi nedrīksti, bet kā būt labāk, tas allaž jāmācās...

Otrais konkursa jautājums: Jēkabpils novada Galvenajā bibliotēkā darbojas ESIF. Kas tas ir? Paradoksālī, bet mūsdienās mēs iet kā esam labāk informēti par daudzveidīgām norisēm pasaulei, bet tajā pašā laikā zaudējam spēju iegūtā informāciju pārveidot zināšanās. Bibliotēkā ikviens var izmantot bezmaksas internetu un brīvpieejas datorus. Par to domājot, galvā ieslēdzas spuldze, kurā spilgti izgaismojas E un Ē. Bibliotēkā kopē, printē, skrē, laminē, izveido E-pastu, darbojas E-paraksts, bibliotekārus prie-

cē apmeklētāji, kuri meklē palīdzību visdažādākajos jautājumos, kas saistīti ar tehnoloģiju izmantošanu. Mūsu bibliotēkā galvenā loma tehnoloģiju zināšanu attīstība atvēlēta bibliotekārei Liliāi.

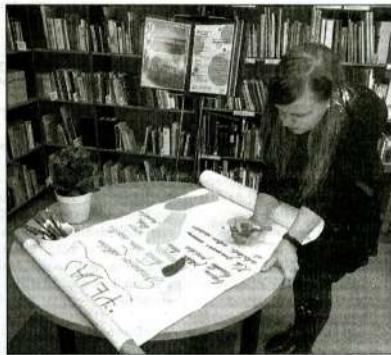
Trešais konkursa jautājums: Cik JNGB interneta lasītāvā ir pieejami brīvpieejas datori?

Kādu grāmatu man vajag?

Reizēm lasītājiem gadās piemirst, kāds ištī bija konkrētās grāmatas, ko viņam gribētos izlasīt, nosaukums vai autors. Kad rodas jaunas iespieddarbu variācijas...

Nu, iedodiet to Blauvana «Pazudušo brāliei! Man, lūuzu, kādu Lāras Sarkas grāmatu! Kur ir Makkola grāmatas? Grību panemēt «Sudraba pogas noslēpumu». Citi jauni nosaukumi varianti: Gite «Fausta», Pi. Ž. «Nelabums», Džilindžers «Uz kraujas rudu laukā», Sijke «Psiholoģija», Šeksprīs «Amuletis»; Ibsens «Bads». Grību izlasīt grāmatu «Mehānik i Margarita».

Ceturtais konkursa jautājums: Iztēlojies, ka tu esi bibliotekārs! Palidzi aizmāršīgajiem lasītājiem atrast tiem vajadzīgo grā-

JGB arhīva foto

matul Kādi ir pareizie grāmatu nosaukumi un autoru vārds, uzvārds!

Piektais konkursa jautājums: Dalies ar savu stāsta pats vai iesaki kādu labu stāstnieku!

Bibliotēka valā? Kāpēc šāds jautājums? Tāpēc, ka bieži darbdienās, kad mēs no K3 komandas satiekam uz ielas savus lasītājus, mums bieži tiek jautāts:

– Vai bibliotēka valā?
Visbeidzot seštais jautājums: Kāpēc, stāstot par Lasītāju apkalošanas nodaju, mēs lietojam apzīmējumu K3? Skaties bibliotekas mājaslapā www.jgb.lv.

JĒKABPILS NOVADA GALVENĀ BIBLIOTEKA

Avots: Brīvā Daugava
Datums: 21-04-2023

Bibliotekāri grāmatas cenšas saglabāt

AJAI VALDMANE

Sabiedrisko un mājas bibliotēku plauktos laika gaitā gulstas grāmatas, kas sarakstītas ne tikai pirms desmitiem gadu, bet pat pirms gadsimtiem. Daudzām no tām, neapšaubāmi, ir kultūrvēsturiska vērtība. Taču ir grāmatas, kurus lasītāju vidū vairs nav pieprasītas. Turklat katru gadu grāmatu tirgū parādās aizvien jauni un jauni izdevumi. Krājas dailliteratūras un nozaru literatūras kaudzes.

Kas ar vecām, ja tā drīkst teikt, un neaktuālām grāmatām notiek publiskajās bibliotekās? Vai nelasītās grāmatas tiek norakstītas, utilizētas vai glabātas? Pēc kādiem kritērijiem tas noteik?

Lielā mērā norakstīšana atstāta bibliotekāru pašu ziņā, taču grāmatu krātuju darbinieki pārsvārā cēnšas grāmatas saglabāt.

Jēkabpils novada Galvenās bibliotēkas krātuve, kurā tiek ievietotas neaktīvās grāmatas, iekārtota bijušo Krustpils un Jēkabpils novada pašvaldību ēkā Rīgas ielā. Sobiņi tur atrodas 2 117 grāmatas. Tājā ievietoti arī grāmatu otrrie eksemplāri. Bibliotēkas darbinieces Anita KATINA un Anta KLINTS pastāstija, ka krātuvē tiek ielikti darbi, kas atbilst Ministru kabineta noteikumu par grāmatu norakstīšanu prasībām. Pārsvār tās ir grāmatas, kas nav lasītas 5–10 gadus. Tie ir dažādu autoru darbi – gan latviešu, gan citu tautu. Taču, ja saturs ir atbilstošs, grāmatas parasti nenoraksta, tikai tās vairs neatrodas aktivitātē fondā. Taču, ja kādam lasītājam vajag, tās tiek izsniegtas arī no krātuves fonda. Noraksta parasti tajos gadījumos, kad grāmata ir pārmēru nolietota,

saplēsta, ka to vairs nav iespējams ne rokā turēt, ne lasīt. Ir bijuši gadījumi, kad nolietotas grāmatas vietā lasītājs atnes citu. Piemēram, Raina luga «Zelta zirgs» bijusi tādā stāvoklī, ka lasītājiem vairs nebija derīga – veca, nodriskāta. Tieši tad kāds apmeklētājs šo izdevumu atnesa, ja atdāvina bibliotēkai.

– Krātuvē ir arī retumi. Lepojamies ar 1825. gadā izdotu Bibeli, – stāsta A. Katina. – To vispirms iemantojā jaunā Nacionālā bibliotēka un tad mēs. Pie mums ir iekārtots arī plauktis «Lasītājs lasītājam». Tur var attīstīt no mājām un nolikt nevajadzīgā grāmatas, un vietā pamēt citu. Atpakal var arī neatnest, bet paturēt sev.

Lasītāju intereses esot dažādas: cik cilvēku, tik interesē. Uz atsevišķiem latviešu autoru darbiem pat izveidojušās rindas, piemēram, uz Ilonas Balodes grāmatām «Rīga–Pekinai», «Ielu muzikanta piezīmes». Pieprasīts ir Armands Pučes dājdarbs «Ar baltiem cīmdiem», Daces Judinas detektīvi un citu autoru darbi. Dzejus gan tagad lasa mazāk. Taču to bieži meklē skolēni, īpaši ģimnāzisti, kad mācījās Krustpils pusē. Lasa jaunos

Pēdējā laikā cilvēki vairs tik bieži nepērk grāmatas, bet gan panem tās bibliotēkā. Tomēr visās bibliotēkās ir daudz tādas lasāmvielas, par ko neviens neinteresējas jau gadiem.

autorus, bet pieprasīta arī Māru Zālīti un atsevišķus citus vidējās un vecākās pauzēs dzejniekus.

– Reizēm ir tā, ka mēs no visas neaktīvo grāmatu kaudzēs, un arī nu tām, ko cilvēki astāj lasītāju plauktā, izrokam kaut ko svarīgu, kādu «perli», – stāsta A. Katina. – Piemēram, literatūra par mūsu novadu, atsevišķām apdzīvotām vietām tajā.

Jēkabpils pilsētas bibliotēkā vadītāja Renāte LEŅŠA pastāstija, ka grāmatas tiek norakstītas atbilstoši noteikumiem. Regulāri tiek sekots līdzi izdevumu aktuālītei. Taču latviešu autoru grāmatas tiek turētas ilgāk nekā ārzemju.

– Ja mēs redzam, ka grāmata vairs «nelej» un nav aktuāla, tad to norakstām, – turpina R. Lenša. – Loti novecojis ir nozaru literatūra. Mūsu bibliotēkas telpās ir krātuve, kurā šo literatūru arī ievietojam. Viena trešdaļa no mūsu grāmatu fonda ir ievietota šajā krātuvē.

Vadītāja pastāstīja, ka ir izveidota triju cilvēku komisija, kurā ietilpst pieteikoši kompetenti speciālisti un kura izvērtē grāmatas aktualitāti. Pēc tam tiek uzrakstīts akts par norakstīšanu. Ligatnes papīra fabrikas darbinieki noteiktos laikos brauc pa novadu, savācot norakstīto literatūru.

Salas bibliotēkas vadītāja

Ruta LAVRINOVIČA informēja, ka viņu telpās krātuves nav, bet ir sadariba ar Ligatnes papīra fabriku.

Grāmatas tiek izvērtētas pēc satura un nozīmei.

– Šodien labi lasa latviešu oriģinālliteratūru, – stāsta vadītāja. – Ja apmeklētājs dzirdējis vai lasījīj kādu recenziju par kādu grāmatu, viņš atnāk un prasa tieši to, par ko dzirdējis. Pieprasītas

ir Daces Judinas, Ingūnas Baueres, Ziedties Kalnas grāmatas. Dzejus lasa, bet maz. Visvairāk interesējas par Guntara Rača un Maijas Laukmanes dzejus. No iepriekšējo gadu autoriem pie mums vēl lasa Ojāru Vācieti, Imantu Ziedoni, Aniju Elksni.

Ābeļu pagasta bibliotēkā

atrodas telpa, kurā ievietotas neaktīvās grāmatas. Bibliotekāre Ineta SURVILĀ LO BD pastāstīja, ka, ja arī grāmata nav lasīta trīs un vairāk gadus, tā tiek norakstīta, bet netiek mesta laukā. Krātuvē atrodas ap 1 000 grāmatām. Tačā atrodas dažādu autoru darbi, tostarp latviešu literātu Viļa Lāča, Jāņa Sudrabkalna, Annas Sakses, Sudrabu Edžus sējumi.

– Esam novērojuši, ka lasītāji parasti iet klāt pie tuvējiem plauktiem, kuros atrodas jaunākā literatūra, un dzīlāk bibliotēkā nemaz nedodas, – stāsta I. Survillo.

– Vīņi meklē jaunāku gadu grāmatas. Interesējas par Daces Judinas, Māras Jakubovskas darbiem, par detektīviem, vēsturiskiem darbiem. Vienubrīd interese bija apskusi, bet tagad atkal meklē dzejnieku, sportistu un citu slavenu cilvēku autobiogrāfijas. No dzejniekiem pieprasīs arī Guntars Račs, no vecajiem autoriem – Kornēlija Apškrūma.

– Šodien labi lasa latviešu oriģinālliteratūru, – stāsta vadītāja. – Ja apmeklētājs dzirdējis vai lasījīj kādu recenziju par kādu grāmatu, viņš atnāk un prasa tieši to, par ko dzirdējis. Pieprasītas ir Daces Judinas, Ingūnas Baueres, Ziedties Kalnas grāmatas. Dzejus lasa, bet maz. Visvairāk interesējas par Guntara Rača un Maijas Laukmanes dzejus. No iepriekšējo gadu autoriem pie mums vēl lasa Ojāru Vācieti, Imantu Ziedoni, Aniju Elksni.

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 28-03-2023

Gan grāmatas, gan stādi

Šajā pavasarī Mārsnēnu bibliotēkā atvērts sēklu, stādu un sīpoliņu maiņas punkts. Kā pastāstīja bibliotēkas vaditāja Inta Puriņa, rēķinoties ar to, ka lasītāji pavasarī steidz apdarīt dārza darbus, grāmatu lasīšanai laika atliek mazāk, bet, tā kā bibliotēka atrodas akurāt Mārsnēnu centrā, tā ir ļoti pie-mērota vieta, tādai savstarpē-jas izpalidzēšanas aktivitātei kā sēklu maiņas punkts.

Darbības princips ir ļoti vienkāršs – atnes stādus, sēklas sīpoliņus kas palikuši pāri un vairs nebūs vajadzīgi, un paņem to, kas pietrūcis vai sēklu veikalos nav izde-vies atraust. "Aprīļa sākumā mums bija pirmās pavasara puķes, salāti un atnesa pat alvejas stādu. Tas, kurš to paņēma, ļoti priecājās, jo bija ilgi un nesekmīgi stādu mek-lējis. Sēklu maiņas punktu

MĀRSNĒNU
pagasts

bibliotēkā izveidojām pirmo reizi. Domāju, piemājas dārzu kopējiem tas palīdzēs gan ie-taupīt laiku pavasara darbu steigā, gan iepriecināt tuvākus vai tālākus kaimiņus arī ar retāk sastopamām vai pat ek-sotiskām sēklām vai stādiem," bilst Mārsnēnu bibliotēkas vaditāja Inta Puriņa.

Avots: Cēsu Novada Vēstis

Datums: 02-05-2023

Uz stāstu vakaru aicina Salaspils novada bibliotēka

11. maijā plkst. 18.00 Salaspils novada bibliotēkā "Ceļotāju stāstos" viesosies Laine Pērse un Arturs Drīžins.

Par sevi un iecerēto tikšanos viņi stāsta: "Esam divi ceļotāji, Laine un Arturs, kas apguvuši jau 87 valstis – daudzas no tām ar autostopiem un ne tikai reizi vien! Sešas grāmatas iemūžināti košākie piedzīvojumi, kuru nebūt nav mazums. Dažreiz paši neticam, ka tas tie-šām noticis ar mums! Šoreiz stāstu vakarā par to, kā sākām, kāpēc sākām un kur pasaules ceļi mūs aizveduši.

Kripatiņu vairāk par Kinu, kur nokļuvām tieši pasaules trakuma viduci. Tur pavadijām divus gadus, mācot kiniešiem angļu valodu. Kinieši, "lokdauni", "Gan-bei" un mēs! Lai arī kinieši saka, ka tam, kas notiek Ķīnā, tur arī jāpaliek, mēs tomēr padalismies ar šo neparasto stāstu Salaspils novada bibliotēkā." Uz stāstu vakaru aicināti visi interesenti.

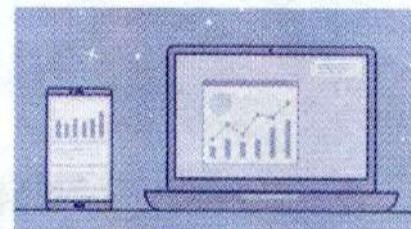

Laine Pērse un Arturs Drīžins.

Foto: no privātā arhīva

Avots: Salaspils Vēstis

Datums: 28-04-2023

Gulbenes novada bibliotēka piedāvā apgūt datorprasmes

Gulbenes novada bibliotēkā būs iespēja apgūt neformālās izglītības programmu "Digitālo pakalpojumu izmantošana ik-dienas dzives situāciju risināšanā." Mācības paredzētas no 22. līdz 26. maijam.

Mācībās būs iespējams apgūt šādas tēmas: datoru lietošanas pamatprasmes, informācijas meklēšana internetā, valsts un pašvaldības e-pakalpojumu izmantošana, eParaksta lietošana, datu drošība, internetbankas lietošana, portāla "Latvija.lv" lietošana.

Mācības ir bez maksas un paredzētas cilvēkiem bez datora un interneta lietošanas priekšzināšanām.

Vietu skaits ir ierobežots! Lai piedalītos mācībās, ir obligāta iepriekšēja pieteikšanās pa e-pastu " ruta.bokta@gulbenesbiblioteka.lv" vai pa tālruni 22023043. □

— Pārsla Konrāde

Avots: Dzirkstele
Datums: 09-05-2023

Kemeru bibliotēkai dots Imanta Ziedoņa vārds

FOTO: ARTIS VIEJURS

Ūrmalas Centrālās bibliotēkas filiāle – Kemeru bibliotēka – ieguvusi jaunu nosaukumu un turpmāk būs Imanta Ziedopa Kemeru bibliotēka.

4. maijā notika Imanta Ziedopa Kemeru bibliotekas vārda došanas svētki un jauna bibliotēkas nosaukuma plāksnes atklāšana. Svinīgajā pasākumā tika atvērts arī dzejniekiem veltīts kultūrturisma maršruts «Noker Ziedonis», kas ved pa dzejnieka bērnības un jaunības dienu tākām Slokā, Kauguros, Kemeros, Lapmežciemā, Ragaciemā, Engurē un Tukumā. Ar maršrutu tā atklāšanas dienā teatrālā performance «Teātris uz riteņiem» iepazīstināja Kauguru Kulturas nama jauniešu teātra «Eksperimenti» dalībnieki.

Pasākumā piedalījās Imanta Ziedopa muzeja vadītāja Rūta Šmite, arī Imanta Ziedopai meita Baiba Ziedone-Jansone un dēls Rūmants Ziedonis. Kemeru bibliotekas lasītājiem

Rūmants Ziedonis novēlēja vairāk lasit grāmatas, lai bibliotēkas, to skaitā Kemeru bibliotēka, turpinātu dzīvot.

Imanta Ziedopa Kemeru bibliotēkā ir izveidota dzejniekiem veltīta eksposīcija «Ziedopa lasīšanas stūrītis». Ikvienas bibliotēkas apmeklētājs var apsēties atpūtas krēslā, nesteidzīgi palapot kādu no dzejnieka dzejolū krājumiem, pārlasīt epifānijas vai iepazīties ar ciemtiem publicistikas darbiem no bibliotēkas krājuma. ☺

Imants Ziedonis, viens no ievērojamākajiem Latvijas dzejniekiem, Kemeros dzīvoja no 1956. līdz 1962. gadam, strādāja par skolotāju Kemeru septiņgadīgajā skolā un par bibliotekāru Kemeru bibliotēkā. ☺

Avots: Rīgas Aprīņķa Avīze
Datums: 09-05-2023

Ērgļu bibliotēkā noslēdzies projekts „Bērnu, jauniešu, vecāku žūrija 2022”

21. aprīlī „Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas 2022” lādāšanas eksperimentiem 5+ un 9+ grupās notika ūis sezonas noslēguma pasākums, kurā ar atraktīvām modarbiņām par savām grāmatām piedalījās bērnu grāmatu autore Lūzīse Pastore.

Pirmsskolas izglītības iestādē „Pienenie” mazo „Lāsiņu” grupas bērni un vidusskolas 1. klases skolēni kopā ar Lūzīs darbības stāstu komikusu darbnīcā pēc grāmatas „Raipū ielas cirkši” motīviem. Nodarbībā bērni iepazīnās ar grāmatas saturu, atķeletināja sajauktu biltžu stāstu un radīja paši savu komiksu.

Savukārt 9+ grupas lādāšanas eksperimentētās iestādē, ar iepazīšanu detektīvu spēles parādību izziņas māslas darbības laikā tās sākumā.

Paldies bērniem, jauniešiem eksperimentētām – par cenuņu audzinātājiem Rītā Durdū un skolotājai Sandrai Stankevičai par ansarbutu. Kaivali Bokovskai par idejom un sadarbību, vecākiem, kuri mudina bērus lasīt grāmatas un arī paši piedalījās bērnu grāmatu tirgus balvu „Jaunu apvārnī”.

Vina divas reizes saņēmusi Latvijas Literatūras gada balvu, Jāna Baltvilkas balvu literatūrā – divas reizes, Pastarina balvu, Bērnu Žūrijas atzīni, kā arī starptautiskā atzīni (White Rovers).

2018. gada britu žurnāls *The Guardian* ieklāvis „Maskakās stāsta” tulkojumu angļu valodā *Dog Town* gada labāko jauno bērnu grāmatu izlēse, ko veidojusi Liepārijas Grāmatdevēju asociācija sadarbībā ar Grāmatmītgotuļu asociāciju.

Lūzīse Pastore ir viena no skolas somas automēniem, kā arī iepmeklējis 15 skolas un bibliotēkas.

Par Lūzīs Pastori un vinas darbiem var izlīdzīt: <https://luzipastore.mozello.lv/>.

Inga Stiebiņa,
Ērgļu pagasta bibliotekāre
Ingas Stiebiņas foto

Jaunās grāmatas Ērgļu pagasta bibliotēkā

Latviešu autori grāmatas:
M. Stepena „Likteņa ležmetē”
S. Strautmeice „Aprēķinātie”
I. Aizsila „Solls līdz alītam”
I. Zembergs „Ar cerībām izdzīvot...”
T. Margevičs „Drīves melnā montāža”
H. Križe „Bērnu muzikanta piezīmes”
A. Krēmane „Saknes” – esejas
M. Migla-Streiča „Sapnis par sargāngeli”
L. Poga „Pēdējais illiers” – lugas

Tulkotā literatūra:
D2. Devero T. Šīta „Lidzi pamet milstību”
N. Roberts „Es pamēmu visu.”
K. Vitēkers „Mēs sākam no teigām”
E. Šepa „Devīnas dzīvības”
D. Prestons, I. Čaids „Ledes robeža”
L. Deiva „Sārgā viru”
K. Tyls „Tas ir tikai cilvēciski”
V. Morkūns „Cejinieku stacijas”
D2. L. Bārma „Mantojuma spēles – 1.d.”
D2. L. Bārma „Mantojuma cena – 2.d.”
G. Šepfina „Vētras otrajā puse”
D2. Kvīnīna „Milas deka ar brodzertonu”
G. Miso „Meltene un nakte”

Nozaru literatūra:
A. Fleka „Enerģija”
H. Montgomerija „Pasaudža gadī”
Dr. B. Kenedija „Sirdi labs”

Grāmatas bērniem un jauniešiem:
F. Brūkši un F. Alona „Kā tu jūtes”
R. Bonīja „Kaimiņi”
R. Blaumanis „Tālava taurētājs”
PAW patroli „Kucēni glābi baseinu”
T. Mielonens, M. Ahokolu „Pasaules pētnieki”
I.H. Paramente; S. M. Paskvala „Alma un septiņi brīlessoni”
V. Štēlmahere „Piena brālības slēpenī misīja”
„Visi par robotiem”
A. Onīlīmonovska „Klimpas kungs un burinieks”
L. Žutauta „Kika Milka un pasakaīnais celojums”

Sarmīte Dreblīte,
Ērgļu pagasta bibliotēkas vadītāja

Īsās ziņas no Jumurdas pagasta bibliotēkas

No 6. marta līdz 2. aprīlim, 4 nedēļu garumā, Latvijas pārvaldiņu publiskājais bibliotekās nosīnājās izziņos izglītojošs konkurs斯 „Lasi, meklē un ceļo”, kurā bibliotēku lastāji un bibliotekārī meklēja atbildes uz jautājumiem elektro-niskajos resursos, kuri pieejami Latvijas bibliotekās: 3td E-GRAMA-TU bibliotekā www.3td.lv, digitālo zinību resursā www.letonika.lv un Lursoft laikrakstu bibliotekā www.news.lv. Konkurs斯 nosīnājās četrās kārtās. Konkursu rīkoja Kultūras informācijas sistēmu centrs. No Jumurdas pagasta bibliotekas konkursā piedalījās seši lastāji.

1. aprīlī Rīgas Sporta manēžā notika Starptautiskais bērnu un jauniešu Taekwon-do sacensības „Balvījas Tigārēns 2023”. No Madonai novada uz Rīgu devīs 16 sportisti. Spānijā bērniem no 6 līdz 7 gadim, kā arī bērniem no 8 līdz 10 gadim. Jumurdiņš Jānis Laube, Arī ūkēriņš stafetē bērniem no 5 līdz 7 gadim Jāna komandai 1. vieta. Piecajamies par Jāņa sportisko garu un apņēmību.

9. aprīlī saulaini, draiski, draudzīgi, lustīgi svītējām un pasākumi veidotājiem – ērkalai ar ģimeni, Stellai ar ģimeni, Jānim P., Jānim V., Andrai S. un zākumi Peleči!

Talka Vējavā. S. Rukas foto

Lieldienas. A. Opingānes foto

Sparīgā 1. vieta Jānim Laubem. ITF Taekwondo Club UI JI foto

21. aprīlī Jumurda pagasta Vējavā zāļo tāliku organizēja Vējavas sārs un dvēsele Maruta Vitolina. Tālikas laikā tie kosi sapostīja Vējavas vietnamens, piemīnas vietā kapu teritorijā. Tālikas organizatoru Maruta ir gandarīta par pavisīkiem darbiem. Paldies Caklajiem tālcīniekiem – Maija, Ēriķai, Valentīnai, Stellai, Vīnetai, Agnītei, Marutai, Mellīai, Anatolijsam, Garbo tālikus zupu vārja Stella. Paldies tālcīniekiem – Andraim, Bēriņam par pavisīkiem vīzīmējumiem, kas noteikti būs labi vissārīgā darbībā!

22. aprīlī Jumurda pagasta Saileta ēkā svītējām pasaīra ziedēšanas svētkus. Pasielīs dīvēlīšu koncertā Jumurdiņiem par prieku upzilaku krāšni pavasarā ziedē caur dienīmu, deju un smaidu. Skanīgus dienīsmas izplīdīja levas Vīlnites muzikālā studijas jaunie talantī, dejas priekšā virpūl skatītāji iestāsīja Ērgļu saietu nama sporta deju kolektīva „Vīzbulite” lieliskie dejotāji un kolektīva vadītāja Sandra Avotīna. Bērni paliess prasmē iepriekš, drosme un apņēmība sniežta skaitlu emociju pilnus brīžus. Cieši apskāveni un miļi paldies jauno un cēnīgo talantu skolotājiem leviā Vilniitai un Sandrai Avotīnai! Sirsings paldies briņīšķigo bērnu darbīgajiem, dāsnajiem, milsošajiem vecākiem!

Lai mums visiem kopā dzīvēspriegs un kōds pavisars!

Agita Opingāne,
Jumurda pagasta bibliotekāre

Avots: Ērgļu Apvienības Ziņas
Datums: 05-2023

LEKCIJAS brīva atmosfērā.

Novada bibliotekāriem Rūjienā lekcijas par tēmu «Latviešu grāmatai 500»

Ilona Fērmane

Nupat Latvijas Centrālā statistikas pārvalde apkopojusi 2022. gadā veiktās aptaujas rezultātus, kas liecina, ka grāmatas lasa puse (50,3%) Latvijas iedzīvotāju. Elektroniskās un audio grāmatas arī tika ieskaņītas. Izrādījās, ka visvairāk grāmatas lasa sievietes, jaunieši vecumā no 16 līdz 24 gadiem, turīgie un iedzīvotāji ar augstāko izglītību. Pārējiem pietrūkstot interesēs un laika. Un tomēr – puse, kas nozīmē – katrs otrs. Visticamāk, lielais vairums no tām ir grāmatas latviešu valoda, tāpēc, sagaidot latviešu grāmatizdošanas 500. gadskārtu, atliek secināt, cik sīksta un noturīga ir bijusi latviešu valoda, ja grāmatu izdošana bijusi un ir joprojām aktuāla!

Kodolgi par vēsturisko piecīsmtgadi rakstnieks Osvalds Zebris saka tā: «Tas

notika pirms pieciem gadsimtiem līdz ar Reformācijas radīto pagriezienu Eiropā. Lutera mācības atbalstītāji Rīgā tolaik jau bija guvuši viersroku, un 1525. gadā uz Rīgu ceļoja pirmie iespieddarbi latviešu un igauņu valodā. (...) Sūtījums līdz Rīgai nenonāca, jo Lībekā grāmatas arestēja kātolus atbalstoši pilsetas rāte. Ja arī pirmās grāmatas tika nobēdzinātas vai sadedzinātas un velāk nebija atrodamas tolaik jau nobīdinātajā Rīgas pilsētas bibliotēkā, vārda izplatību tas neaprtēja. Latviski raksītāis vārds bija piedzīmis, auga un izplatījās visdažādākajos veidos. No šiem senajiem laikiem ir saglabājušās vairākas liecības par rakstiem, pierakstiem un tulkojumiem latviešu valodā. Piemēram, Rīgas apkaimes katoļu priesteru Nikolauasa Gisberta pierakstā tēvreize latviešu valodā uz Leipcīgā drukātās rokasgrāmatas malām vai Rīgas latviešu Jēkaba draudzes virsmācītāja Jo-

hana Eka latviskotās garīgās dziesmas. Drīz vien, 1585. gadā, Viļņā tika iespiestis jezuīta Petra Kanīzija katoļu katehīsma tulkojums latviešu valodā – senākais iespiestais teksts, kas saglabājies līdz mūsdienām. Un pēc pārdesmit gadiem Rīgā darbu sāka pirmā grāmatu spiestuve. (...)

Pieci gadsimti garumā latviešu valoda un grāmatniecība ir laidusi dzīļas saknes – no pirmo iespiesto grāmatu klausītājiem, publiskiem tekstu lasījumiem un dziedājumiem līdz individuālai lasīšanas pieredzei, tekstu tulkošanai un digitalizēšanai – grāmatai ir bijusi un aizvien ir kulturtelpas un tautas dzinējspēks. (...)

– ir bijusi un paliks tautas pamatvērtība, latviešu kodols un identitātes pamats,» pauž Latvijas Nacionālā bibliotēka, kas sāj jubilejai par godu organizē piecu gadu programmu (2021–2025), izcelot nozīmīgākos procesus, kas reiz iekustināja latviešu rakstītā un ie-spīstā vārda izplatību. Katru gadu tiek akcentēti atšķirīgi tematiskie virzieni, noriek izstādes, semināri, lekcijas u.c. norises. Tas organizē ne tikai Rīgā, bet arī reģionos.

19. aprīlī ar autobusu uz Rūjienas kultūras namu tika atvīzīnāti Valmieras novada bibliotekāri, un plāsajā zālē pulcējās apalš simts, ja ne vairāk, jo tematisko pasākumu kuplināja arī vidusskolēni. Mājinieki – Rūjienas pilsētas bibliotēka – sadarbībā ar Valmieras bibliotēku un Latvijas Nacionālo bibliotēku bija aicinājuši trīs lektorus par tēmu: izdevējdarbību un tekstu izplatību senāk un tagad – «Rūvēnieši – mācītāji, grāmatizdeveji un apgaismotāji». Rūjienai ir pašai sava grāmatniecības vēsture, kam Latvijas kopējā kontekstā ir nozīmīga loma. Rūjienas puses gaišākie jaudīši ir devuši milzīgu ieguldījumu, veicinot kāri pēc izglītības un garīgām vērtībām kā senāk, tā līdz pat mūsdienām.

Rūjienas izstāžu zāles vadītāja Līga Silīna stāstīja par Baltijas vācu izcelsmes mācītāju, literātu, izdevēju, folkloristu un apgaismības darbinieku Gustava Bergmaņa (1749 – 1814) izcilu devumu, pieminot arī pārējos Bergmaņu dzimtas pārstāvju, kuriem ir paliekoša loma Rūjienas un Latvijas vēsturē.

Grāmatzinātnieks, LNB vadošais pētnieks, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes profesors Viesturs Zanders iepazīstināja ar trimdā izdoto grāmatu klāstu, stāstot par Rūjienā dzimuso, skolas un darba gaitas uzsākuso, vēlāko grāmatu apgādu «Ziemeļblāzma», izveidotāju un grāmatizdevēju Zviedrijā Jāni Abuču.

Savukārt par sakrālās literatūras tulkošanu un izdošanu 21. gadsimtā stāstīja mācītājs, tulkojās, grāmatu izdevējs Ingvars Zemzaris. Viņš savā priekšlasījumā pievērsās mūsdienu grāmatu salīkšanas un noformēšanas problemātikai, kā arī valodas jautājumiem, kas ir cieši saistīti ar iespiesto tekstu saturu kvalitāti.

Dienu kuplināja grāmatu galds un Rūjienas vidusskolas skolēnu pašpārvaldes organizētā erudīcijas spēle «Ko TU?».

Avots: Liesma

Datums: 25-04-2023

Sēmes bibliotēka – simtgadniece

4. maijā Sēmes bibliotekāre **Antra Komarova** aicināja lasītājus un viesus uz svinībām – tieši šajā dienā, kā vēsta goda vietā bibliotēkā noliktā arhīva izziņa, Sēmes pagasta bibliotēkai aprīt 100 gadu, jo tā dibināta 1923. gada 4. maijā, kad parakstīti Kultūras fonda bibliotēku noteikumi un saņemtas pirmās grāmatas.

Un vienlaikus ar vokāla ansamblja „Domino- dziesmām” un pašu lasīto dzīnieku Imanta Ziedopu dzēju tika svinēta viņa dzimšanas diena un Latvijas Neatkarības atgūšanas diena.

Par ilgās vēstures aizsākumiem bibliotekās vadītāja stāsti: „Man daudzi ir vairājusi – kā jūs zināt, ka Sēmes bibliotēkai ir tieši 100 gadi un ka tieši 4. maijā? Par laimi, ir šāda arhīva izziņa, kas to apliecinā...”. Atskatoties *simtgadnieces* vēsturē, kas ir arī mazitīga daļa no mūsu valsts vēstures, bibliotekās vadītāji nolasīja tālājā 1908. gada rakstito: „Izglītības un labierīcības ziņā mēs, sēmenieki, stāvam uz zemākā pakāpienā – biedrības, bibliotekas un citi izglītību-

un līdz ar to turību veicinātāji pasākumi mums pilnīgi sveši. Par šādu nikukošanu mums pa daļai jāpateicas mūsu vadītājiem, kas, lai izsargātos no pūlēm un lieliem izdevumiem, necenšas izglītības labā darbā ko vairāk par obligatorisko.”

Citā arhīva izziņā lasīms, ka 1932. gada 13. novembrī Kai- ves mužā tiek dibināta Kai- ves bibliotēka, taču astoņus gados vēlāk to likvidē, pievienojot Sēmes bibliotēkai. 1935. gada tautas skaitīšanā fiksēts, ka bibliotekas pārziņis ir Augusts Štromanis un bibliotēkā ir 650 sējumu. Bet Pūres bibliotekas kolēģi atsūtīja ziņas no Vācijas Federālā arhīva, ka 1942./43. gadā bibliotēku pagastramā vada E. Vasilevska, bet Sēmes pagasta lauksaimniecības biedrības bibliotēku „Senčos” – J. Mēness. Lasiātāja Andra Ozoliņa iestarpināja, ka tas, visdrīzāk, būsot viņas vectēvs...

Sēmes pagasta bibliotekās vēl vadījuši: Matvejeva, Zilaisgailis, Spure, Valtere, Daina Vilka, T. Ipolitova, Maija Strausa, Vija Viņiarska, Ilga Būgaine. A. Komarova stāstīja, ka Ilga Būgaine 90. gadu vidū bibliotēku node-

Lasītājas Marita Vanaga, Andra Ozoliņa, Rasma Ausekle, Aija Būgaine un bibliotekās vadītāja Antra Komarova

va Sandrai Baumanei, no kuras to pārpēma Monta Kadike (Videne- ce), bet nu jau četrus gados, kas paskrējuši kā viens mirklis, tā ir viņas darba vieta.

Jāpiebilst, ka apsveicējos bija gan lasītāji, gan kultūras, gan biedrību ļaudis, kas teica paldies par sadarbību, jo bibliotēka ir laba vieta, kur apgūt jaunās tehnoloģijas,

kur notikti sarikojumiem, izstādēm, bet, galvenais, protams, ka tā ir vieta grāmatai, kas, kā atzina apsveicēji, izdala laimes hormonus.

AGITA PUKĪTE

Avots: Neatkarīgās Tukuma Ziņas
Datums: 09-05-2023

Kopdarbā čiekuri pārvēršas krāšņos ziedos

LĪGA ŠAULE

Saldus novada bibliotēkā apskatāma dienas aprūpes centra Saulespuķe apmeklētāju darbu izstāde.

Šūti, līmēti, zimēti, aditi un tāmbarēti — tāk daudzveidīgās tehnikās tapuši gan dekoratīvi, gan funkcionāli priekšmeti, kurus darinājuši cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem. Ikdienā dekorē redzamiem dienās centra telpās, tagad izstādīti bibliotēkā, lai ikviens var priešē acis ar kvalitatīvajiem un gauīgajiem izstrādājumiem.

Izstādē rosināja Saldus Zemai cīties pār darbu autoriem. Mūs sagaidīja Saldus sociālā dienesta darbiniece Sandra Vernava, bet drīz vien telpu izrādīšanai pievienojas līelisks gids — dienās centra klients Juris. Viņam bija, ko teikt un rādit, jaunlatīns dalījās

iespādos, kādas nodarbes pāšam tīkamākas: "Man padodas koka slīpēšana, patīk rekināt un rakstīt. Sodien sāku līmēt puķes dekorācijām. Kopā ar citiem spriedām, ka gimenēs dienās jāuztaisa kartītes, lai varā lepircināt savējos."

Āršana arī ir darbs

Sobrīd centra pakalpojumus izmanto 35 dažādu vecumū cilvēki, ikdienā gan vairāk par 23 neuzņem, jo klientu vajadzības jāsaļāgo ar telpu lielumu un darbinieku skaitu. Apmeklētāji centra var uzturēties visu dienu, ir gādāts arī par silām pusdiennām un launagū. "Dežurantu ziņā galda saklā-

šana un trauku izņemšana no trauku mazgājamās mašīnas. Pie porciju daļīšanas palīgā nāk darbinieki. Nodarbinābās kātrs iesaistās, kā var, — kāds no veciem apģērbiem noārda pērlītes, cits uzziņē jubilāru kalendāru; re, kur maija ilustrācijā redzami hokeja vārti, tie izvēlēti, jo somēnes būs pašas čempionāts. Ir mums kungs gados, kam patīk arī džemperus. Viņš dzīju satīn perfektos kamolos," ikdienas norises leķicē S. Vernava.

Sandras āršanai idejas, ko meistarot, smējas no citās iestādēs pamaniņā vai arī internetā uziņet. "Daudzi noderīga atrodū pinterestā, bet pieļāju mūsu apmeklētāju spējām un pieejamiem materiāliem. To legāde paredzēta budžetā, kaut ko mums ziedo, dabas veltes vācam pašas un kopā ar klientiem," stāsta apmācību speciāliste Kitija Ozola.

Darbiniece Ina Brīgza zina,

kā tapuši darinājumi: "Katrā paveic mazumipi, lai kopīgi tilktu pie skaista rezultāta. Piemēram, dekoratīvo trauku taisīja trīs cilvēki — viens grieza olu kastītes, otrs saskrūlēja sagataves, bet trešais līmēja un krāsoja. Pacietības slicks katram savis, tam mēs pieļāgojamies. Gleznas ar deku pāsāj elementiem tāpa mēnesi. Jo kopā ar mākslinieci gājām soli pa soļim, bet ir darbi, kam veltām krietiņi vairāk laika."

Sandra paslāvē kolēgu uzpēmību, bez tās nebūtu vīsa, kas lidz šim izdarīts: "Ina izdomāja uztasīt dekoratīvu putnu būrti, kas izlikts pie iejas. Visi kopā mērīja delīsus, zāģēja un krāsoja. Sāsējām puķes, pašlaik tās digst uz palodzes. Kad paaugsies, tad mūsu klienti kopā ar dārznieci Eivitu Putkalni tas izstādis dobē. Tur ir daudz gadīgile augi, kurus šopavasarī jau aprūšināja, — kāds ravēja, cits ar spāni stāvēja blakus

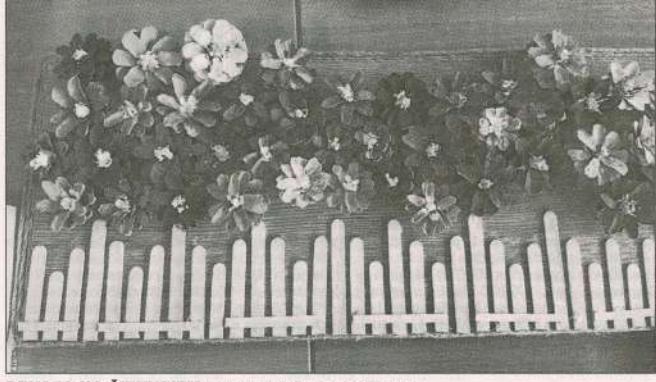
un gaidīja, kad varēs aiznest nezāles."

Jāsaglabā spēja saskaitīt

Darbinieku ziņā — elementāru prasmju attīstīšana un arī saglabāšana: "Piemēram, ja cilvēks dzīvojis kādā institūcijā, tad viņš nemāk plānot ne laiku, ne naudas tēriju. Apgūtais mēdz aizmirsties, tāpēc svarīgi atkārtot atkal un atkal. Redzam, kā spējas zūd ar demenci slimai sieviete. Vina varejā tik izteiksmīgi un bauðāmi lasīt daļliteratūras fragmentus, tagad — tie kļuvuši isāki un deklamētājas talants dziest. Ir cilvēki, kuriem paliņdzams saglabāt rakstiprasmī un spēju saskaitīt un atņem vismaz 10 apjomā. Klientiem joti noderīgas Alīvīta Ārmiecas vadītās mūzikas nodarbas. Pasākumos skatāmies un briņāmēs, kā mūsu *klusie ūdeņi* ne tikai atceras dziesmai vārdus, bet arī prot tos apvienot ar kustībām. Spējīgākā klienti dažas reizes nedēļā apmeklē specializētās darbnīcas daudzfunkcionālajā centrā *Jurīs*."

Pasākumu zālē Lielē rotājumus drīzumā nomainīs pēc citiem, kas vēl top. Tie zāli greznos gimeņu dienā, kad nāks cīties klientu radinieki, viņus iepazīstinās ar padarīto, sarūpēts būs arī priekšnesums. Ar Labklājības ministrijas gādību dāja klientu drīzumā Veides mežā stādis egletes.

"Pacietība un cilvēkmīlestība, radošums — tādas ipašības nepieciešamas, lai strādātu dienās centrā. Svarīgi, ka darbinieku vidū ir vienots skatījums uz darāmo. Būtu labi, ja mūsu būtu vairak, jo papildus nemītgā komunikācijā ar apmeklētājiem un viņu piederīgajiem ir arī *papīru* darbi." ■

DEKORS NO ČIEKURIEM iedzinās ziedošām pukū dārzam.

GLEZNA, KAS APSKATĀMA IZSTĀDĒ.

Ikdienā tā un otrs darinājumi rotā dienās centra telpas.

FOTO — LĪGA ŠAULE

Avots: Saldus Zeme
Datums: 09-05-2023

Mazie pūčulēni salido bibliotēkā

MAZZALVES PAGASTA BIBLIOTĒKA pirmo reizi piedalās lasīšanas veicināšanas programmā "Grāmatu starts", un seši mazie pūčulēni apmeklēs Pūčulēnu skolu. Aprīļa izskaņā pirmajā nodarbībā bērni iepazinās ar bibliotēku, klausījās horvātu pasaku "Ūpis un pūce", aplūkoja Maldas Rācenes pūču kolekcijas izstādi, saņēma talismanu — pūčulēnu Elmāru — un spēlējās, informē Mazdalves pagasta bibliotēkas vadītāja Agnija Strautiņa. Projekta laikā notiks septiņi pasākumi bērniem un viņu vecākiem. Nodarbību ciklā bērni iepazīs bibliotēku un grāmatas, klausīsies pasakas, radoši darbosies un rotaļāsies.

Foto no A. Strautiņas albuma

Avots: Staburags

Datums: 09-05-2023

ШЕДЕВР

Комплекс сегодня.

Библиотека занимает весь первый этаж здания.

Библиотека, потерявшая «дракона»

Здание в Торнякалнсе напоминает об архитектуре Норвегии

На прошлой неделе
Торнякалинский филиал
Рижской центральной
библиотеки (РЦБ)
открыл свои двери
в новых помещениях.

Здесь, по адресу: ул. Ойра Вацциена, 2, больших и маленьких читателей ждут просторные, светлые и теплые залы и интуитивная коллекция книг и пресс-релизов. Такие и расстояния пользователей предоставлены шесть компьютеров. В библиотеке можно бесплатно пользоваться компьютерными услугами, различными базами данных и беспроводным Интернетом.

Как и другие филиалы РЦБ, библиотека филиала Торнякалиса является семейной.

— Мы надеемся, что с открытием библиотеки на ул. О. Вацциена, 2, заработает новый районный центр, где жители и гости смогут заниматься спортом, искусством и культурой, — сказала на открытии комплекса директор РЦБ Линда Шмитт.

— Я рад, что моя идея восстановления Торнякалинской библиотеки завершилась полно-

жительно. Большую спасибо муниципальным служащим и депутатам! Без их поддержки это было бы невозможно, — вспомнил ей Валдис Гаварс, председатель Торнякалинского общества развития и член Рижской думы.

«Современно обставленные помещения здания, построенные в начале прошлого века, сохранили некоторые элементы исторического дизайна, что

Церковь в местечке Гол.

Фотография дома начала XX в.

придает ему особое стилевое «живание», — говорится в пресс-релизе филиала.

А вот о том, что это здание является шедевром рижского модерна, приближающегося к нам архитектуре далекой Норвегии, ни слова. Восполнить этот пробел взялся краевед, историк и педагог Кирилл Соколов.

— На самом берегу речки Маруните, что несет свои воды через просторы динского левобережья, стоит красавец деревянный дом, который является уникальным явлением в риж-

НА ЗАМЕТКУ

Часы работы библиотеки:

Пн., ср., пт.: 10.00–18.00.
Вт., чт.: 11.00–19.00.
Сб.: 10.00–17.00.
Воскресенье — выходной.

Контактный телефон
в библиотеке: (+371) 67026211,
e-mail: rcb.tornakalns@riga.lv.

Планируется, что в библиотеке будут проходить выставки, различные встречи и мероприятия для детей и взрослых.

С одной стороны, это храм Божий, но с другой — его украшают фигуры языческих существ — драконов, полностью чуждых религии Христа. Однако именно дракон является персонажем народных легенд Скандинавии. Да и не только Скандинавии.

В начале XX века в моду прочно вошел югендстиль, уже перекинувшийся к тому времени свою эклектическую фазу. В это время в эстетике югендстиля смешалось воедино все наследие мировой культуры: от ассирийских скульптур и замасливавших капителей египетских храмов до китайских драконов и японского почитания природы. Все это привело новые округлые формы и украсило европейскую архитектуру диковинными зданиями с окнами в виде замочных скважин и других доселе неизвестных форм. Фасады таких зданий можно разглядывать бесконечно, удивляясь таланту их авторов. Однако к началу XX века архитектура устала от этого буйства декора и обратилась к своим корням, к национальному зодчеству.

В Риге это произошло по-разному. Неменее архитекторы подражали хайматстилю, копируя фахверки и жемчужины Везерского ренессанса (лучшие примеры: Рижский яхт-клуб и Бингтерхоф на ул. Бривибас, 55). Латвийские архитекторы под влиянием своих финских коллег возводили увеличенные в размерах дома с покатыми крышами, украшая их фасады стилизованными орнаментами в «латышском стиле» (творения Э. Лаубе на ул. Бривибас, 47). Русские архитекторы пытались использовать свои родные мотивы, вроде пузатых колонн (здание на ул. Лачплеша, 100, выстроенное по проекту архитектора Якоянова). Однако последних было немного. При всем этом были и такие, которые подражали откровенно тузким традициям — напри-

мер, норвежским. Так и появился домик на берегу Маруните. Однако спарадливости ради следует отметить, что в данном случае подражали скорее не норвежским церквям, а моде, которая проявилась и за пределами Норвегии. Дом на ул. О. Ващенко, 2, для Рижского спортивного общества построил рижский архитектор с немецкими корнями Борис фон Бок в 1913 году, и прообразом здания послужило, возможно, возведенное в 1892-96 годах близи Потсдама здание Матросского Центра. Проектировал это здание норвежский архитектор Хольм Хансен Мунте.

Но вернемся в Ригу. Итак, в 1913 году было принято решение начать строительство нового здания для Рижского спортивного общества. Место было вы-

брано на берегу Маруните, у самого парка Аркадия. Проект нового здания разработал рижский архитектор Борис фон Бок. Об этом человеке сохранилось очень мало сведений. Известно, что происходил он из знатной семьи лифляндского дворянства. Его предки приехали на территорию Латвии в 1581 году.

Здание Матросского клуба в Потсдаме (не сохранилось).

В советское время крышу здания покрыли железом.
До реконструкции 2010 г.

тыми лави-
тушками. Растрообразие
в силуэте зда-
ния вносят
кирпичные
печные труб-
бы, выполненные
в лучших тра-
дициях кир-
пичного сти-
ля Р. Шмел-
линга: из
красного кир-
пича, с опущ-
катуренными
белыми пояс-
ками и чере-
ничными за-
вершениями.
Также можно
видеть на по-
строенных ар-

хитектором Шмеллингом т. н. «красных» школах (например, тут неподалеку, на Ранской дамбе, 2, или Зелле, 8). Прошло время, и здание изменилось. Его форма и содержание остались — это по-прежнему было здание спортивного общества. Однако скандинавские драконы на его коньках опустели свои морды. Если присмотреться к фотографии конька, то видно, что на голове дракона вырезаны чешуйки, а у верхушки головы вырезан глаз. Я, когда был маленький, все время думал, что морда дракона — это выступающая наподобие кловва треугольная часть.

Но, оказывается, их верхние части просто отломились, а заменять их почему-то не стали, и в первую реконструкцию 2010 года, ни сейчас...

А в 2010 году в реконструкции комплекса вложили три миллиона латов. На месте сегодняшней библиотеки здесь располагались раздевалки, комнаты для судей и врачей, помещения для спортсменов и для теоретических занятий. Кстати, тогда же, 123 года назад, был реконструирован и прилегающий к зданию стадион.

Что интересно, об этом здании очень мало информации. Ни в книгах о рижском модерне, ни в архитектурных путеводителях о нем нет даже упоминания. Лишь некоторые из книг приводят пару фотографий. Такой вот забытый шедевр рижского модерна, приближающий к нам архитектуру дальней Норвегии!

С сайта краеведческого общества Riga CV при поддержке Благотворительного фонда развития культуры.

P.S. Настоящей жемчужиной новой библиотеки может стать книжка Сильвины Гросс «О символике драконов в рижском модерне», правда, переизданная, потому что и в ней о торнажальском «Доме с драконами» ни слова. А для этого у новых «чопстолбьев» есть все: и теплые помещения, и компьютеры, и выход в Интернет...

Читать — везде!

В Торнякалнсе вновь заработал филиал Рижской центральной библиотеки

Спустя несколько лет снова открылся Торнякалнсий филиал Рижской центральной библиотеки. Библиотека теперь находится по

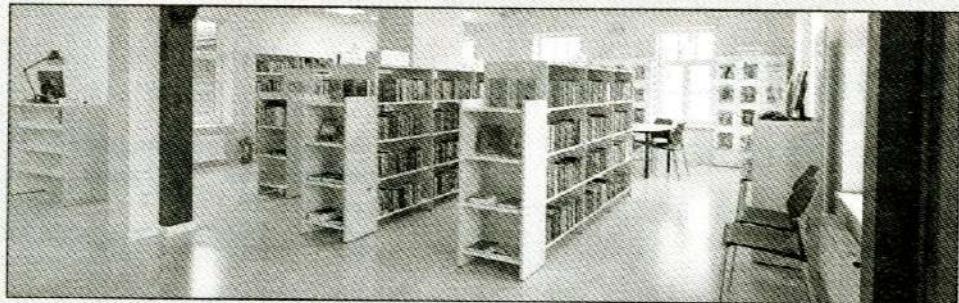
новому адресу: улица Ояра Вациеша, 2. В этом здании библиотека занимает первый этаж.

Читателям библиотеки в Торнякалнсе предлагается коллекция более чем из 12 тысяч наименований изданий и 29 различных СМИ. В распоряжении пользователей также шесть компьютеров.

Традиционно в библиотеке будут проводиться выставки, а также различные встречи и мероприятия для детей и взрослых.

Рабочее время:

- ✓ понедельник, среда, пятница — с 10.00 до 18.00;
- ✓ вторник, четверг — с 11.00 до 19.00;
- ✓ суббота — с 10.00 до 17.00;
- ✓ воскресенье — выходной.

Avots: Vesti

Datums: 03-05-2023

Dundadznieci izdots jauniešu romāns

Kristine Briede

Dundagas bibliotēkas vadītāja Ruta Emerberga, popularizējot savu novadu un talantus, Dundagas vidusskola bija uzaicinājusi bijušo skolniece Maiju Bumbieri, kurai izdots jauniešu romāns «Dzirkstelte».

Jauņa autora savus pamatskolas gados aizvadījusi Dundagas vidusskola, tādēļ pēc 14 gadiem prombūtnes laika šajā tikšanās reizē piedzīvo ari emocionālu brīdi bijusajā klases telpā. Viņa atklāj, ka romānu rakstījusi ar domu, lai lasītājs aizdomājis pats par savu dzīvi, bet redzēt savu grāmatu grāmatnīcas gan esot maziet sirēčāi, un pati rakstīšana nemaz nav bijis viegls process. Ar rakstīšanas prasmī esot par maz, jo jāprot veidot sīzētu un nepieciešams atrisinās apjoms. Projekta «Bibliotēka» organizētais Jauno rakstnieku konkursā bijis kā dzinulis, ka beidzot pieteik gadīm prātot un domāt un laiks kertas pie darba, jo jau sākumskolas klases zinājusi, ka uzrakstīs grāmatu. Dalība konkursā mudinājusi disciplinēt sevi, jo atkāpšanās ceļa vairs nebija.

Dzirkstelte — ari mazs, trausls ziediņš

Rakstīšanas procesā bijuši da-

Maijas Bumbieres (no labās) pamatskolas literatūras skolotāja Inese Freimute (vidū), laist bijušās skolniecei romānu, to duriusi netipiski, jo negribot sanācis piedomāt pie tā, kā viņa iemācījusi veidot tekstu un salikt komatus.

Terēzes Matisones foto

žādi brīži — gan uztraukuma pilni, gan skaidsti un baudāmi.

Idejas grāmatas sīzētam nāca no pasās redzētā, dzirdētā un piezīmotā. Romāns «Dzirkstelte» ir stāsts par Anci, kuras vectēvs, botānīķis, mazmeitai ir iedevis šādu iесauku, jo viņam joti patīk mazā, trauslā, sārtā puķite dzirkstelte. Šis vārds apzīmē ari meitenes raksturu un straujo dabu. Ancei ir joti labas attiecības ar saviem ģimenes locekļiem, īpaši ar mamma un vectēvu. Vectēvs Anci jau no agras bērnības ved dabā un māca dažādas gudrības par augiem, tāpēc Anci daba nozīmē joti daudz un tā ir spēlējusi būtisku lomu viņas identitātes veidošanā. Grāmata vēst cauri viņas dzīvei, posmā no saulainās un gaīšas bērnības līdz pieaugšanai.

Mudināt lasītāju izvērtēt savu dzīvi

Romāna sīzētā mainīs Ances vērtības un uszkati, tomēr bērnībā ieliktie pamati saglabājus. Autore vēlējusies, lai lasītājs aizdomātos pats par savu dzīvi un uzdotu sev jautājumus, kāpēc kaut kas ir saņācis tieši tā, kas to ir ieteikmējis un ko darit, lai būtu citādāk. Svarīgi bijis likt lasītājiem apjaust, ka viss no jauna var sākties jebkura brīdi, ja ir tāds mērķis, un nepieciešams fokusēties uz gaīšajiem brīziem, iedrošinot, ka ar visu var tikt galā. Maija Bumbiere pati veidojusi ari grāmatas vāku vizuālo noformējumu, un rezultāts viņu joti apmierina. Viņa vēlējusies, lai lasītāji ari uz viņi, dabu, botāniku paskatās ar citām acīm.

Ideja par grāmatas rakstīšanu jau sākumskolas gados

Jau agros skolas gados Maija paticis pierakstīt savas pārdomas, šo procesu saucoj par «izrakstīšanu no sevis», kas viņas ir nepieciešamība. «Tas šķiet tik dabiski, it kā vienmēr šī interese būtu bijusi pāssaprofima. Noteikti, ka grāmata lasīšana pati par sevi ir atstājusi būtisku lomu. Tāpat ari, kad biju pavismaz, redzēju, ka mamma rāksta vēstules un sapņu tās pastikāst. Ari māsas rakstīja vēstules. Es pati sākumskolā un pamatskolā joti daudzu darīju.» pauž jauna sieviete.

Grāmata nav autobiogrāfiska, kā gribētos domāt, taču vide un vietas romānā gan ir Dundagas. Tikšanās reizē Maija bijusi literatūras skolotāja Inese Freimute neslēpj aizkustinājumu, kā joprojām atceras Maijas rokrakstu un briņķīgos, garos, ar tēlainās izteiksmes līdzekļiem bagātīgos radošos darbus. Un atminas skolotājiem esot par katru savu skolēnu. «Man liekas, ka Maija pat neprata isi pāsacīt. Skolēni, kuri izlasijuši šo romānu, ir sajūsmā. Maija ir pirmā mana skolniece, kura uzrakstījusi grāmatu, tāpēc man tas ir tik joti īpaši.» pauž pedagoge.

Tikšanās reizē Maija pastāsta, ka dabū viņai īpaši tuva, tāpēc izvēlējusies studēt ģeogrāfiju, kaut lēmums nenācis viegli, jo pievilkumas arī baltu filoloģijas studijas, kuras ari izmēģinājusi. Tomēr sapratusi, ka tās nav viņai. «Īstās izvēles jau atklājas bērnībā, taču mēs tās bieži nesaprotam. Par to vajadzētu padomāt,» teic Maija, kura strādā Dabas pārvadlē.

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 09-05-2023

«Vienīgais, kas man ir jāzina, ir ceļš uz bibliotēku»

Tā reiz sacījis ievērojamais zinātnieks Alberts Einšteins. 20. aprīlī Rojas pagasta bibliotēkā notika Bibliotēku nedēļai veltīta tematiska pēcpusdiena «Bibliotēka manā dzīvē».

Savās atmiņās un sajūtās par pirmo saskarsmi ar grāmatu un bibliotēku dalījās gan bijušie un esošie bibliotekāri, gan mūsu bibliotekas lasītāji.

Šogad Bibliotēku nedēļa notika no 17. līdz 23. aprīlim, un tās laikā bibliotekas bija aicinātas rīkot ne tikai Latvijas Bibliotēku biedrībai (sakarā ar simtgadi) veltītas aktīvitātes, bet arī bibliotēku nozarei kopumā. Mūsu atmiņu un sarunu laikā bijām vienprātīgi, ka bibliotēku darbā nozīmīgs ir ne tikai grāmatu un periodisko izdevumu piedāvājums, bet arī telpu iekārtojums un, protams, bibliotekāra personība. Dzintra Žuravskā vēl arvien atceras savas pirmās bibliotekāres Dzidras omulīgo sirsniņu, kas iedrošinājusi doties turp atkal un atkal. Ar interesi uzklausījām

arī viņas stāstījumu par darba gadiem Rojas bērnu bibliotēkā. Anna atcerējās laiku, kad sāka strādāt z/k «Banga» bibliotēkā, kas faktiski ir mūsu bibliotekas priekštece. Inese, aizbraucot uz Rīgu, vislabprātāk iegriežas Rīgas Centrālajā bibliotēkā, jo tur jūtas ļoti mājīgi. Vairākiem pirmā saskare ar bibliotēku bijusi skolā. Zigmundam pirmā tieši bibliotēkā paņemtā grāmata (lai gan mājās tāda pašiem bijusi plauktā) atklāja brīnumaino grāmatu pasauli. Katram savs stāsts, bet visi saglabājuši uzticību lasīsnai un grāmatai.

Paldies par mūsu bibliotekārēm un bibliotēkai veltītajiem sirsniņujiem un labajiem vārdiem! Bibliotekas funkcijas laika gaitā ir ļoti mainījušās. Galvenais, ka mūsu bibliotekāres vienmēr ar smaidu un pacietību centīsies palīdzēt jebkurā situācijā, lai sameklētu vajadzīgo plašajā informācijas klāstā. Esat laipni gaidīti!

**Irēna Svitīņa,
Rojas pagasta bibliotēkas vadītāja**

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 28-04-2023

Svarīgi šo dienu pieminēt

OKSANA ĀBOLIŅA

Šonakt pavasara vējš pūta negantāk nekā citas naktis, lietus lāses grabināja pa mājas logiem un jumtu skalāk un uzmācīgāk. Tas nekas – iebāz degunu dzījāk segā, sajūti mājas siltumu un iemiedz. 1949. gada 25. marta naktē daudzus izrāva no miega, no mājām, lai vagonos vestu uz Sibīriju – uz nezināmo.

Istenojot Baltijas iedzīvotāju deportācijas operāciju *Krasta banga* (*Priboj*), 1949. gada 25. martā padomju okupācijas vara veica otro Latvijas iedzīvotāju masu deportāciju. Vienas nakts laikā savu ceļu uz specnometnājuma vietām Sibīrijā uzsāka aptuveni 42 tūkstoši cilvēku, toskait 10 tūkstoši bērnai. Šo bērnu starpā arī mazās Ventspils meitenes Baiba un Vija. Baibai tobrīd bija astoņi gadi, Vijai daudz mazāk – trīs ar mazu astiņi. «Lai arī no izsūtījuma briža ipaši daudz neko neatceros, biju taču pavismaz, tomēr viena spilgta atmiņa gan palikusi prātā uz visu mūžu – vagnā mani nolika pirmajā stāvā, nevis otrajā, pie lielajiem, joprojām atceros šo aizvainojumu,» dzidriem smieklīm izskan Vlijas Adamas balss, kura vairākkārt mūsu sarunā uzsver, ka visas lietas ap izsūtīšanu jau daudzkārt izrunātas un lieku reizi negribas šīs atmiņas cilāt, «dzīvi esam, un tas ir labi.» Tam piekrit arī Baiba Iljina, kurās pirmās Sibīrijas atmiņas ir spilgtākas. «24. marts bija nemieriga diena. Mammite un vecāmāte, tēva māte, laikam sāka nojaust kaut ko nelāgu. Urdija viens jautājums: kas notiek? Vi-sur bija manāmas mašinas, karavīri. Es, tāds skukēns, biju joti

Foto: Kristaps Ančiens

Apskatot fotogrāfijas, Vija (no kreisās) un Baiba iegrimst atmiņās.

uztraukusies un tajā vakarā nevarēju ilgi iemēt, nekāpēc visu laiku raudāju. Kad beidzot iemīgu, pulksten divos nakti pie mums atrāca zaldāti un uztriecti visus augšā. Mums nekas netika paskaidrots, tikai izskanēja – *coobupāmecь, noедеме (taisie-nes, brauksię)*,» stāsta Baiba. Liktenis bija lēmis, ka abas šīs Ventspils ģimenes, kuras dzīvoja šeit savu dzīvi, strādāja, rūpējās par ģimeni, marta izrautas no mājām, aprīla vidū satikās Omskas apgabala Šerbakuļas rajona Babežas ciemā un pavadīja tur daudzus gadus. Un tālāk viņu dzives ceļi savījās līdz pat šodienai. «Lai arī mūsu, izsūtīto, skaits arvien sarūk, katru gadu 25. martā cenšanies sanākt kopā – un ne tāpēc, lai kavētos tikai atmiņas, mums vienkārši ir svarīgā šajā dienā satikties,» tā Baiba.

Pārcilājot atmiņas, vaicāju, vai ir rasta atbilde, kāpēc tā noticis tieši ar viņu ģimenēm, dzimtām, «laikam bijām banditu ģimenes, kurš vispār var atbildēt

uz šo jautājumu», nosaka abas ventspilnieces, kuras, neraugoties uz savām piedzīvotajām šausmām, saglabājušas sevi apbrīnojamu gaišumu. Viens no iemeslēm, kāpēc daudzas ģimenes nolēma nebēgt – nebija sajūtas, ka ir izdarīts kas slikts. «Tie, kas riskēja nokļūt tolaik Zviedrijā, iespējams, bija ieguvēji,» sakā Baiba. Un, vai šodienas notikumi – karš Ukrainā – rāisa kādas bažas? Gan Baiba, gan Vija nosaka, ka bailu nav, bet notiekošais liek aizdomāties. «Brīvība, neatkarība – tie vairs nav tukši vārdi, tagad tie ir guvuši piepildījumu,» tā Baiba.

25. martā plkst. 11 Livonijas ordena pilī notiks deportēto personu vārdu lasījumi tiešraidi – *Aizvestie. Neaizmirstie. 1949. gada deportācijas*. Tiešraides ieraksts būs skatāms *lsm.lv* un *Inb.lv*. Deportēto vārdus lasīs Ventspils teātra aktieri. Ieraksta sākumā – Latvijas Valsts prezidenta Egila Levita uzruna (ierakstā). Ventspils teātra aktieru lasījumā izskanēs 178 cietušo ventspilnieku vārdi, vecums un toreizējā dzivesvieta.

Avots: Ventas Balss

Datums: 24-03-2023

3. maijā pulksten 11 Bites bibliotēka aicina apmeklētājus uz tradicionālajiem Baltā galdaulta svētkiem. Šogad tie tiks svinēti kopā ar vēsturnieku, novadpētnieku Andri Vēveri. Ikviens interesents aicināts ielūkoties Latvijas Nacionālā vēstures muzeja veidotajā digitālajā vietnē «Gadsimta stāsti».

Avots: Zemgale

Datums: 02-05-2023

Talantu iepazīšana Penkules bibliotēkas nakti

19. maijā, turpinot muzeju nakts tematu «Radīšana», Penkulē notiks bibliotēkas nakts «Ar talantu kabatā», kuras laikā varēs iepazīt talantu daudzveidību.

No pulksten 15 kopā ar Aldi Kalnīpu ikviens varēs piedalīties «Zilo briņumu» eksperimentos. Pulksten 16.30 tikšanās laikā ar grafoloģi Anitu Milleri pasākuma apmeklētāji varēs uzzināt, ko slēpj katrā rokraksts. Pulksten 18.30

norisināsies augenieces Ritas Bričkus rokdarbu izstādes atklāšana bibliotēkas lasitavā, savukārt pēc pusotras stundas Penkulē viesosies olimpiete Agate Rašmane.

Bibliotēkas nakts noslēgumā muži-

cēs ipašs viesis – X Faktora dalībnieks Edgars Kārkliņš. Koncerta sākums pulksten 21.

Pasākumu norise ir bez maksas, taču lūgums pieteikties pa tālruri 26533874, lai liela apmeklētāju skaita gadījumā varētu noorganizēt plašākas telpas interenti.

Alise Kruglauža

Avots: Zemgale

Datums: 12-05-2023